300409-1

Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган • E-mail: Info@xs.uz • 2009 йил 29 апрель, № 85 (4748) Чоршанба

ЭКОЛОГИК ХАВФСИЗЛИК МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМАСИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 28 апрель куни Қозоғистон Республикасининг Олмаота шаҳрида бўлиб, Марказий Осиё давлатлари раҳбарлари — Оролни қутқариш халқаро жамғармаси таъсисчиларининг учрашувида иштирок этди.

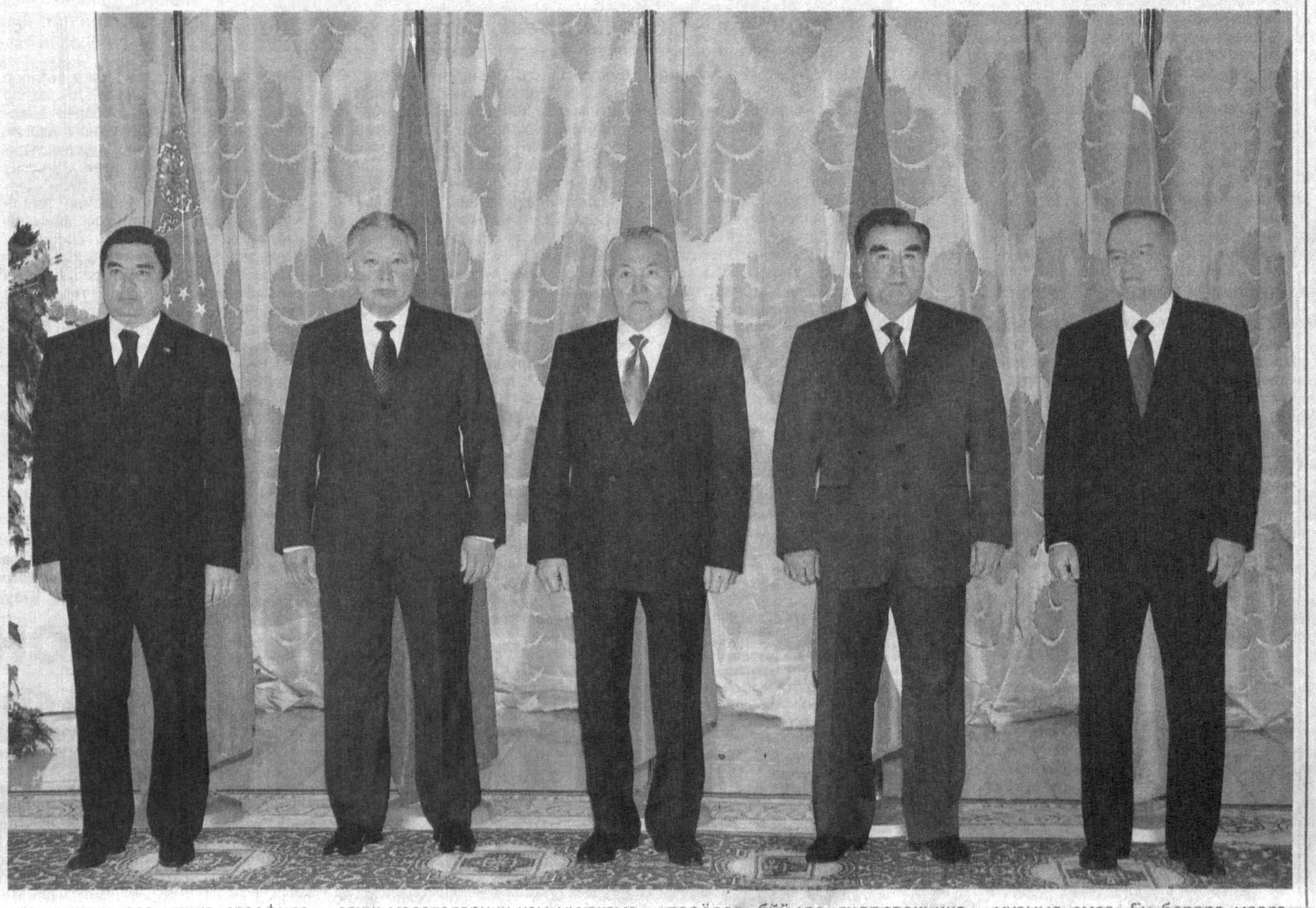

Ушбу жамғармага Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг 1993 йил 4 январь куни Тошкентда бўлиб ўтган учрашувида асос солинган. Унинг асосий мақсади Орол инқирози туфайли зиён кўрган ҳудудларда экологик аҳволни яхшилашга қаратилган илмий-амалий лойиҳа ва дастурлар ишлаб чиқиш ҳамда уларни молиялаштириш, умумий ижтимоий-иқтисодий муаммоларга ечим топишдан иборат.

Олмаота учрашувида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов, Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев, Қирғизистон Республикаси Президенти Қурманбек Бакиев, Тожикистон Республикаси Президенти Имомали Раҳмон ва Туркманистон Президенти Гурбангули Бердимуҳамедов иштирок этди.

Маълумки, 1994 ва 2002 йилларда Орол денгизи ҳавзасида экологик аҳвол ва ижтимоий-иқтисодий вазиятни яхшилаш бўйича аниқ саъй-ҳаракатлар дастурлари ишлаб чиқилган эди. Бу дастурларга мувофиқ, қатор лойиҳалар амалга оширилди. Амударё дельтасида сунъий ҳавзалар барпо этиш, Орол денгизининг қуриган қисмида дарахт кўчатлари ўтказиш каби лойиҳалар шулар жумласидандир. Президентлар жамғарма Ижроия қўмитасига Орол денгизи ҳавзасида экологик аҳвол ва ижтимоий-иқтисодий вазиятни яхшилаш бўйича аниқ саъй-ҳаракатларнинг янги дастурини ишлаб чиқишни топширишга келишиб олдилар.

Бугун Орол инқирозининг даҳшатли оқибатлари ҳеч кимга сир эмас. Амударё дельтасининг ўзида кўллар майдонига оид кўрсаткич 26 минг гектарга тушиб қолган. Денгиз атрофида юзлаб километрларга чанг ва туз тарқалмоқда. Шўрхок ерлар майдони кенгайиб, бу борадаги кўрсаткич 85 минг гектардан 273 минг гектарга кўтарилди. Қамишзор ва тўқайлар майдони эса, аксинча, 20-25 баробар қисқарди. Дарёларда сув камайиши ичимлик суви таъминотида муаммолар келтириб чиқарди, денгиз қуриши эса унинг атрофида иқлим ўзгаришларига олиб келди.

Президентлар Оролбўйида экологик вазиятни яхшилаш, бу ҳудудда бажарилиши зарур бўлган долзарб ижтимоий-иқтисодий вазифалар, сувдан тежамли фойдаланиш технологиялари ҳамда сув ва ўрмон мелиорацияси соҳаларида ҳамкорлик билан боғлиқ ва ўзларини қизиқтирган бошқа масалалар юзасидан атрофлича фикрлашдилар.

Президентлар сув-энергетика захираларидан фойдаланиш, трансчегаравий дарёлар бўйида гидротехника иншоотлари барпо этиш масалаларини ҳам муҳокама қилдилар.

Айни пайтда трансчегаравий дарёларнинг юқори оқимида жойлашган мамлакатлар янги ГЭСлар қуриш ниятида экани яхши маълум. Бундай ҳаракатлар трансчегаравий дарёларнинг қуйи қисмидаги давлатларга жиддий зиён етказиб, минтақадаги мураккаб экологик аҳвол янада ёмонлашишига олиб келади. Марказий Осиё фаол сейсмик зона эканини ҳисобга олсак, тўғонларнинг хавфсизлигини таъминлаш муаммоси ҳам юзага чиқади.

Шундай экан, трансчегаравий дарёлар бўйида гидротехника иншооти қуриш учун барча қўшни давлатлар билан бамаслаҳат иш тутиш, халқаро экспертларнинг мустақил экспертизасини ташкил қилиш, уларнинг тўғонлар хавфсизлиги кафолатлангани ва экологияга путур етмаслиги тўғрисидаги хулосасини олиш зарур.

Марказий Осиё давлатлари бу масалаларни ўзаро келишган ҳолда ечишга қодир. Сув-энергетика захираларидан фойдаланиш масаласи, айрим мамлакатлар оммавий ахборот воситаларида эълон қилинаётгандек, ечими йўқ муаммо эмас. Бу борада маслаҳатлашувлар қизғин мунозара билан ўтиши мумкин. Лекин бу минтақа давлатлари ўзаро келиша олмайди, дегани эмас. Чунки Марказий Осиёдаги бирор давлатда муаммо юзага келса, минтақанинг бошқа мамлакатларига ҳам таъсир кўрсатиши барчага аён. Шу боис қўшни давлатлар бир-бирининг барқарорлигидан манфаатдордир.

Анвар БОБОЕВ,
ЎзА махсус мухбири.
Тошкент – Олмаота – Тошкент.
Сарвар ЎРМОНОВ олган сурат.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ТУРИН ПОЛИТЕХНИКА УНИВЕРСИТЕТИ ФАОЛИЯТИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Саноатнинг юқори технологияга асосланган тармоқлари, саноат ва хўжалик объектларини лойиҳалаштириш ҳамда қуриш учун илғор таълим стандартлари даражасида олий маълумотли мутахассислар тайёрлашни янада ривожлантириш ва такомиллаштириш, олий таълим соҳасида халқаро ҳамкорликни кенгайтириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, "Ўзавтосаноат" акциядорлик компанияси, "Женерал Моторс" корпорацияси ва Турин политехника университетининг (Италия Республикаси) Тошкент шаҳрида Турин политехника университетини ташкил этиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

2. Белгилаб қўйилсинки, Тошкент шаҳридаги Турин политехника университети (кейинги ўринларда Университет деб юритилади) Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Турин политехника университети (Италия Республикаси), "Ўзавтосаноат" акциядорлик компанияси ва бошқа манфаатдор хўжалик бирлашмалари ҳамда корхоналари томонидан нотижорат ташкилот сифатида ташкил этиладиган олий таълим муассасаси ҳисобланади.

Турин политехника университетида (Италия Республикаси) қабул қилинган таълим дастурларига ҳамда олий таълим сифатига қўйиладиган умумий эътироф этилган халқаро талабларга, Ўзбекистон Республикасининг Кадрлар тайёрлаш миллий дастури мақсад ва вазифаларига мувофиқ, автомобиль, машинасозлик ва электротехника саноати, энергетика, саноат ва хўжалик объектларини лойиҳалаштириш ҳамда қуриш корхона ва ташкилотлари учун юқори малакали мутахассислар тайёрлаш Университетнинг асосий вазифаси ҳисоблансин.

Тошкент шаҳрида Турин политехника университетини ташкил этиш бўйича Ташкилий комиссия таркиби 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

3. Белгилансинки:

Университет Турин политехника университети (Италия Республикаси) билан тузиладиган сервис ва лицензия битимлари асосида 2009 йилнинг 1 сентябридан бошлаб кадрларга бўлган эҳтиёжни ҳисобга олган ҳолда, 2-иловага мувофиқ асосий таълим йўналишлари (мутахассисликлар) бўйича барча даражалардаги мутахассислар, шу жумладан, илмий-педагогик кадрлар тайёрлайди, шунингдек, кадрлар тайёрлашнинг асосий йўналишлари бўйича илмий-тадқиқот фаолиятини амалга оширади;

абитуриентларни қабул қилиш ва Университет битирувчиларини аттестациядан ўтказиш, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан келишилган ҳолда, Турин политехника университетида (Италия Республикаси) белгиланган тартиб, талаб ва муддатларга мувофиқ амалга оширилади;

талабаларни ўқитиш, Ўзбекистон Республикаси давлат таълим стандартлари талабларини ҳисобга олган ҳолда, Турин политехника университети (Италия Республикаси) ўқув режалари ва дастурлари бўйича олиб борилади;

Университет битирувчиларига Ўзбекистон Республикасида олий маълумот тўғрисидаги ҳужжат сифатида эътироф этиладиган Турин политехника университетининг (Италия Республикаси) белгиланган намунадаги дипломи берилади.

Университетга 2009/2010 ўқув йиллари учун бакалаврлар тайёрлаш бўйича қабул квотаси 200 киши этиб белгилансин.

4. Турин политехника университети (Италия Республикаси):

Университетда илғор педагогика ва ахборот технологиялари, илм-фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқларидан фойдаланишга асосланган ҳолда, ўқув-услубий раҳбарликни ва ўқув жараёнини амалга оширишни таъминлаши;

Университетнинг кутубхона фондини шакллантириш ва уни замонавий ўқув, ўқув-услубий ва илмий-техника адабиётлари билан тўлдиришга, ўқув-лаборатория базаси ҳамда замонавий ахборот марказини ташкил этишга кўмаклашиши;

ўзбекистонлик ёш ва истиқболли илмий-педагог кадрларнинг малакасини, шу жумладан, чет элда оширишга кўмаклашиши маълумот учун қабул қилинсин.

(Давоми 2-бетда).

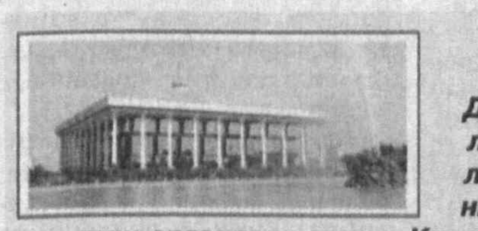

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳамда Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмиталарининг семинари бўлиб ўтди.

ҲУҚУҚИЙ МАДАНИЯТНИ ШАКЛЛАНТИРИШ — ДАВР ТАЛАБИ

Парламентдаги мухбиримиз хабар қилади.

"Мамлакатимизда ҳуқуқий маданиятни шакллантиришда ёш ҳуқуқшунос тарғиботчиларнинг ўрни" мавзуига бағишланган ушбу тадбир республика Маънавият тарғибот маркази билан ҳамкорликда ташкил этилди.

Айтиш жоизки, юртимизда мустақилликнинг илк кунлариданоқ фуқароларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, уларнинг фаровон ҳаёт кечиришларини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилди. Қолаверса, мамлакатимизда демократик ҳуқуқий давлат қуриш ва фуқаролик жамияти барпо этиш ҳамда ижтимоий ҳаётнинг барча жабҳаларини эркинлаштириш борасида амалга оширилаётган кенг қамровли ишлар ҳар бир фуқаронинг муносиб ҳаёт кечириши учун зарур шарт-шароитларни яратиб берди.

Тадбирда қайд этилганидек, халқимизнинг ҳуқуқи, эрки, ижтимоий адолатга садоқати Асосий Қонунда, яъни Конституциямизда ифода этилгандир. Зеро, фуқароларнинг ҳуқуқий маданиятини юксак даражага кўтариш ҳамда уларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш ислоҳотлар омилининг муҳим шартларидан ҳисобланади. Бундан ташқари, давлатимиз раҳбарининг "Миллий ғоя тарғиботи ва маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш тўғрисида"ги Қарорида Ватанимиз мустақиллигининг маънавий асосларини мустаҳкамлаш, миллий қадриятларимиз, анъана ва урф-одатларимизни асраб-авайлаш, халқимиз, айниқса, ёш авлод қалби ва онгига она-юртга муҳаббат, истиқлолга садоқат туйғуларини чуқур сингдириш каби долзарб вазифалар белгилаб берилган. Шу боис иштирокчилар ўсиб келаётган ёш авлодни юртимизнинг шон-шуҳратини оширишга хизмат қиладиган етук кадрлар этиб тарбиялаш, уларда Ватан туйғусини шакллантириш муҳим аҳамиятга эга эканлигини алоҳида таъкидладилар.

Семинарда ҳуқуқ соҳасидаги кенг кўламли ислоҳотларнинг аҳамияти, қабул қилинаётган қонун ҳужжатлари ва давлат дастурларининг мазмун-моҳиятини атрофлича шарҳлаш ва тушунтириш, бу жараёнларда бевосита ёшларнинг фаол иштирокини таъминлаш хусусида ҳам атрофлича сўз юритилди.

Зиёда АШУРОВА.

ТАРАҚҚИЁТНИНГ ЎЗБЕК МОДЕЛИ ЯНА БИР БОР ЎЗИНИНГ ЯШОВЧАН ВА САМАРАДОРЛИГИНИ ИСБОТЛАДИ

Россия Ташқи ишлар вазирлигининг Дипломатия академиясида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг «Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этишнинг йўллари ва чоралари» китобининг тақдимоти бўлиб ўтди.

Дунё нигоҳи

Тадбирда Россия Федерацияси Ташқи ишлар вазирлиги вакиллари, олимлар, Дипломатия академияси ва Россия Фанлар академияси академик институтларининг экспертлари ҳамда оммавий ахборот воситалари ва жамоатчилик вакиллари иштирок этишди.

Тақдимотни Ўзбекистоннинг Россиядаги элчиси И. Неъматов очиб, Президент Ислом Каримов асарининг асл моҳияти ҳамда 2008 йилда Ўзбекистон ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг муҳим натижалари тўғрисида сўзлаб берди. Тадбирда Ўзбекистон Президентининг янги асари ҳақида таниқли олим ва сиёсатчилар ўз мулоҳазаларини билдирдилар.

Дипломатия академиясининг халқаро долзарб муаммолар институти катта илмий ходими, профессор Б. Ашавский: «Ислом Каримовнинг китоби, биринчидан, иқтисодий ва молиявий инқироз шароитида жаҳон хўжалигига асосли баҳо берилган жиддий таҳлилий асардир.

Иккинчидан, энг муҳими, жаҳонда «Ўзбек модели» деб тан олинган тараққиёт модели яна бир бор ўзининг яшовчанлиги ва самарадорлигини тасдиқлади. Менимча, Ўзбекистон ўз вақтида маъмурий-буйруқбозлик тизимидан бозор иқтисодиётига ўтишнинг эволюцион йўлини танлаганига эътироз билдириш қийин. Тан олиш керак, бу йўл ўз афзаллиги билан Ўзбекистонни бошқа давлатлардан ажратиб туради».

Б. Ашавскийнинг таъкидлашича, «Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг асари яна бир бор инқирозни бартараф этиш юзасидан Ўзбекистонга хос ёндашувни, фақат «ёнғин чиққанда» ишлайдиган ўт ўчирувчилар сингари иш юритишга асосланмай, келажакда, инқироздан кейинги даврда, Ўзбекистон жамияти ва иқтисодиёти мураккаб вазиятдан нафақат жиддий йўқотишларсиз чиқиши, балки самарали ривожлана олишида муҳим ўрин тутадиган амалий ва комплекс хусусиятга эга эканлигини исботлайди».

Давлат маслаҳатчиси, сиёсатшунослик фанлари доктори, профессор И. Кругових 1992 йилдаёқ Президент Ислом Каримов томонидан ишлаб чиқилган, ислоҳотларнинг ўзбек моделига асос бўлган бешта тамойил ҳақида батафсил тўхталди.

(Давоми 2-бетда).

ФАН ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ УЙҒУНЛИГИ

иқтисодиёт тармоқлари ривожининг гаровидир

Кеча Тошкентдаги "Ўзэкспомарказ" мажмуида II республика инновация ғоялари, технологиялари ва лойиҳалари ярмаркаси иш бошлади. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги ва Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Фан ва технологияларни ривожлантиришни мувофиқлаштириш қўмитаси томонидан ташкил этилган ушбу тадбирда мамлакатимиз олимларининг иқтисодиёт тармоқлари ва ижтимоий соҳа ривожига хизмат қилувчи энг истиқболли ишланмалари намойиш қилинмоқда.

Бу ерга келган киши Ўзбекистон илмий-техник салоҳияти тобора юксалиб бораётганига яна бир бор амин бўлади. Шубҳасиз, кейинги йилларда яратилаётган юқори самарали тажриба-конструкторлик ва технологик лойиҳалар муаллифлари давлатимиз томонидан рағбатлантирилаётгани, энг муҳими, янги ишланмалар саноат ишлаб чиқаришига татбиқ этилаётгани муваффақиятлар омили бўлаётир. Фан ва ишлаб чиқаришнинг бундай уйғунлашуви импорт ўрнини босувчи ва жаҳон бозорида рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳажмининг йил сайин ошишини таъминлаётир. Анъанавий ўтказилаётган ярмаркани мазкур жараённинг дебочаси, дейиш мумкин. Негаки, замонавий ишланмалар илк бор шу ерда тақдим этилади.

Ярмарканинг очилишида сўзга чиққанлар инновацион технологияларнинг кенг жорий қилиш ҳозирги жаҳон молиявий инқирозини бартараф этиш ва жаҳон бозорига чиқишнинг ишончли йўли эканлиги Президентимиз Ислом Каримовнинг яқинда чоп этилган "Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этишнинг йўллари ва чоралари" китобида белгилаб берилганини алоҳида таъкидладилар.

Дарҳақиқат, мамлакатимизда янги ишланмаларни ишлаб чиқаришда кенг қўллаш масаласига жиддий этибор қаратилмоқда. Президентимизнинг 2008 йил 15 июлда қабул қилинган "Инновацион лойиҳалар ва технологияларни ишлаб чиқаришга татбиқ этишни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори бу борада дастуриламал бўлиб хизмат қилаяпти.

Бултурги ярмарка доирасида 550 дан ортиқ шартнома имзоланган эди. Ўтган даврда улар орасидан қисқа муддатга мўлжалланган 57 таси муваффақиятли бажарилди. Ўрта ва узоқ муддатли шартномалар ижроси ҳам изчил таъминланмоқда. Бунинг шарофати туфайли жорий йилда 6 миллиард сўмлик иш бажарилади.

Бу галги ярмарка натижалари янада юқори бўлиши кутилаяпти. Чунки тадбир ўтган йилги тажрибадан келиб чиққан ҳолда юқори савияда ташкил этилди. Унда 120 дан ортиқ илмий ва илмий-тадқиқот, олий таълим ва тажриба-конструкторлик ташкилотлари 600 га яқин янги технология ва ишланмалари билан иштирок этмоқда.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ТУРИН ПОЛИТЕХНИКА УНИВЕРСИТЕТИ ФАОЛИЯТИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

5. Белгилансинки, Университет фаолиятини молиялаштириш:

талабаларнинг тўлов-контракт асосида ўқитиш учун тушадиган маблағлар, шу жумладан, манфаатдор ташкилотлар томонидан талабалар билан тузилган контрактлар асосида бериладиган грантлар;

Университет Ҳомийлик кенгаши қарорлари асосида жалб қилинадиган бошқа маблағлар, шунингдек, ҳомийлар маблағлари ва қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобига амалга оширилади.

Тошкент шаҳридаги Турин политехника университети Ҳомийлик кенгашининг шахсий таркиби 3-иловага мувофиқ маъқуллансин.

6. Тошкент шаҳридаги Турин политехника университети барча турдаги солиқлардан ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланадиган рўйхат бўйича республикамизга Университетни реконструкция қилиш, жиҳозлаш ва унинг фаолиятини таъминлаш учун олиб келинадиган асбоб-ускуналар, компьютер ва ташкилий техника, адабиёт, мультимедия маҳсулотлари, қурилиш материаллари, жиҳозлар ва моддий-техника ресурслари божхона тўловларидан (божхона расмийлаштируви йиғимларидан ташқари) 5 йил муддатга озод этилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги "Ўзавтосаноат" акциядорлик компанияси ва Университет буюртманомалари бўйича Университетнинг ушбу қарорни амалга ошириш доирасида жалб қилинадиган чет эллик профессор-ўқитувчилари ва маъмурий ходимлари, шунингдек, уларнинг оила аъзолари учун кириш визаларини консуллик ва бошқа йиғимлар ундирилмасдан белгиланган тартибда расмийлаштиришни таъминласин.

8. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги "Ўзавтосаноат" акциядорлик компанияси ва Университет буюртманомалари бўйича Университетнинг чет эллик профессор-ўқитувчилари ва маъмурий ходимларига, уларнинг оила аъзоларига, давлат божлари тўлашдан озод этган ҳолда, кўп марталик визалар берилиши ва узайтирилишини, шунингдек, вақтинчалик яшаш жойида вақтинчалик рўйхатдан ўтказилишини ва вақтинчалик рўйхатдан ўтказиш муддати узайтирилишини белгиланган тартибда таъминласин.

9. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги Ўзбекистон Республикасига чет эллик профессор-ўқитувчилар ва маъмурий ходимларни жалб қилиш учун Университетга, уни давлат божи тўлашдан озод этган ҳолда, белгиланган тартибда рухсатномалар берилишини таъминласин.

10. Тошкент шаҳридаги Турин политехника университети қуйидаги манзилдаги туташ ҳудудга эга бинолар комплексида жойлаштирилсин: Тошкент шаҳри, Ниёзов кўчаси (Кичик ҳалқа йўли), 17-уй.

11. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ўн кун муддатда юқорида кўрсатилган туташ ҳудудга эга бинолар комплексини "Ўзавтосаноат" акциядорлик компанияси балансига, 2009/2010 ўқув йили бошлангунга қадар бинолар комплексини компания томонидан реконструкция қилиш ва Университетни зарур мебеллар, жиҳозлар, ўқув ва лаборатория анжомлари, компьютер ва бошқа ташкилий техника билан замонавий талабларга мувофиқ жиҳозлашни таъминлаш шарти билан беришни назарда тутадиган қарор қабул қилсин.

12. Мазкур қарор ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ш.М. Мирзиёев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **И. КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2009 йил 27 апрель

XX асрда дунё миқёсида индустрлаштиришга тобора эътибор кучайди. Натижада сармояларнинг асосий қисми саноат тармоқларини шакллантириш ва ривожлантиришга сарфланди. Қолаверса, умумжаҳон миқёсида урбанизация (шаҳарлашув) суръатлари тезлашаётир. Гарчанд шундай бўлса-да, дунё аҳолисининг кўпчилиги ҳамон қишлоқларда яшамоқда. Зикр этилган омилларнинг ўзаро номувофиқлиги оқибатида асосий капиталлар ҳамда инвестицияларнинг шаҳар ва қишлоқ ўртасида тақсимланишидаги номутаносиблик яққол сезилмоқда.

ЮКСАЛИШНИНГ ОЙДИН ЙЎЛИ

Содда қилиб айтганда, иқтисодиётда айланаётган маблағларнинг асосий қисми саноатлашган мегаполислар ҳисобига тўғри келаётгани туфайли шаҳар ва қишлоқ ҳаёт даражасидаги фарқ ҳам ортиб бормоқда.

Табиийки, дунё мамлакатлари аҳолисининг шаҳар ва қишлоқ аҳолисига бўлиниш нисбати турлича. Лекин шуниси аниқки, уларнинг кўпчилигида қишлоқ аҳолисининг нисбати шаҳарникидан баланд. Яқин-яқингача Ўзбекистон ҳам ана шундай мамлакатлар қаторига киритилар ва аграр-индустрлашган давлат ҳисобланарди. Айнан шунинг учун ҳам қишлоқ хўжалиги тараққиёти ҳамда қишлоқ аҳолиси турмуш даражасини юксалтириш масалалари мустақилликнинг илк палласиданоқ давлатимиз раҳбарининг диққат марказида бўлди. Бундай эътиборнинг хайрли самарасига бугун барчамиз гувоҳ бўлиб турибмиз. Эндиликда мамлакатимиз аҳолиси жойлашуви нисбати тубдан ўзгармоқда. Хусусан, бугунги кунга келиб, қишлоқ ва шаҳар аҳолиси деярли тенглашди, десак, хато бўлмайди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг шу йиллар мобайнида қабул қилган қарор ва фармонлари боис қишлоқ аҳолисининг томорқалар билан таъминлангани, фермерлик ва чорвачиликни рағбатлантиришга қаратилган ислоҳотлар амалга оширилгани қишлоқларни газлаштириш, тоза ичимлик суви билан таъминлаш, уларда замонавий тиббий хизмат тармоқларини ривожлантириш, таълим муассасаларини модернизация қилиш йўлида улкан ишлар амалга оширилгани қишлоқларимиз турмуш даражаси янада юксалишини таъминлади. Бундан-да муҳими, амалга оширилаётган ислоҳотлар аграр секторнинг мазмун-моҳиятини ўзгартириб, уни бугунги дунё тараққиёти талаблари келтириб чиқараётган зарурат — озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш эҳтиёжларига тобора кўпроқ мослаштирмоқда. Гапимизнинг исботи сифатида айрим мисолларни келтириб ўтсак. Деҳқончилик учун анчагина мураккаб келган 2008 йилда Ўзбекистонда 6 миллион тоннадан ортиқ ғалла етиштирилди, 18 мингдан зиёд оила бепул қорамол билан таъминланди. Қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларида эришилган натижалар ҳам аграр секторда барқарорлик касб этаётган янгича иқтисодий ва ижтимоий муносабатларнинг хайрли натижалари сифатида баҳоланиши мумкин. Дарҳақиқат, муҳтарам Президентимиз томонидан бот-бот таъкидланган фикр – ҳаётни ўзгартириш учун, энг аввало, одамларнинг тафаккурини ўзгартириш лозим, деган ҳақиқат бугун ўзининг яратувчан кучини кўрсатмоқда.

2009 йил — Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили

Таъкидлаш ўринлики, давлатимизнинг қишлоқларни замонавийлаштириш борасидаги фаолияти узлуксиз давом этмоқда. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 14 июлдаги "Ўзбекистон Республикаси аҳоли пунктларининг маъмурий-ҳудудий тузилишини такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарорини ҳаётга татбиқ этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг махсус қарори ҳам қабул қилинди. Унга биноан, бугун амалда шаҳар типидаги инфратузилмага эга бўлган йирик қишлоқларнинг янги мақомини расмийлаштириш ва уларнинг номларини ҳам тегишли қонун ҳужжатларига мувофиқлаштириш назарда тутилган.

Албатта, бундай натижаларга ўз-ўзидан эришилаётгани йўқ. Уларнинг негизида давлатимиз раҳбарининг узоқни кўзлаган ва пухта ўйланган режаси ётганига бугун халқимиз такрор ва такрор амин бўлмоқда. Фикримизга далил тариқасида мисол келтирамиз. Маълумки, ҳар қандай соҳа каби, қишлоқ хўжалиги тараққиётида ҳам, биринчи навбатда, тегишли тадбирларни молиялаштириш масаласи муҳим ўрин тутади. Шу маънода, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 5 майдаги Фармонига биноан ташкил этилган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни, касаначилик ҳамда оилавий бизнесни ривожлантиришга ихтисослаштирилган "Микрокредитбанк" очиқ акциядорлик тижорат банки мазкур вазифани тизимли асосда ҳал этишнинг самарали механизмига айланди. Ўтган давр мобайнида активлари 3,5 баробарга ошган ушбу молия муассасаси бугунга келиб, республикамизда фаолият юритаётган саксонга яқин филиал ва икки юз етмишдан ортиқ мини банкларга эгалик қилмоқда. Энг муҳими, банк 140 мингдан ортиқ мижоз билан ҳамкорлик ўрнатиб, уларни 150 миллиард сўмдан ошиқ кредитлар билан таъминлади.

Бундай шароитда 2009 йилнинг Ўзбекистонда "Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" деб эълон қилингани чуқур маънога эга. Бу билан Ўзбекистон тараққиётининг навбатдаги босқичида халқ хўжалигининг энг муҳим йўналишига устуворлик берилмоқда, дейиш мумкин. Янги даврга оид инсоният тараққиёти тажрибасига эътибор берилса, узоқни кўзлаган давлатлар инқирозли босқичларда барча имкониятларни ўз иқтисодиётининг асосий соҳаларини модернизация қилишга сафарбар этгани аён бўлади. "Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" Давлат дастурида ўз ифодасини топган мақсад ва вазифалар ҳам айни шу ҳаётий вазифани амалга оширишга йўналтирилган. Қишлоқдаги ишлаб чиқариш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш, иқтисодиётнинг аграр сектори самарадорлигини ошириш, қишлоқ хўжалиги билан боғлиқ иқтисодий ислоҳотларга янги нафас бағишлаш, жумладан, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлашнинг энг замонавий усулларини жорий қилиш, суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, қисқа қилиб айтганда, аграр секторни эртанги кун талабларига мос равишда модернизация қилиш мазкур дастурнинг асосини ташкил этади. Дастурда назарда тутилган қишлоқ аҳоли пунктларининг транспорт коммуникацияларини ривожлантириш, тоза ичимлик суви билан таъминлаш, энергия ва газ таъминоти тизимларини модернизациялаш, олис қишлоқларни телекоммуникация тармоқлари ва почта хизматлари билан қамраб олиш, қишлоқда барпо этилаётган объектларни қуришда замонавий йиғма технологиялардан кенг фойдаланиш каби вазифаларнинг ижроси, биринчи навбатда, қишлоқ аҳолиси турмуш даражасининг юксалишига хизмат қилади.

Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан қабул қилинган Инқирозга қарши чоралар дастурида назарда тутилган – янги ташкил этилаётган кичик бизнес ва хусусий корхоналарни қўллаб-қувватлашни кўзлаган режалар ҳам "Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" дастурини амалга оширишга ёрдам беради. Жумладан, имтиёзли кредит жамғармаси ресурс базаси икки баробарга оширилмоқда. Мавжуд имтиёзлар амал қилишининг энг узоқ муддати 12 ойдан 18 ойгача узайтирилаётир. Баъзи турдаги кичик корхоналар учун ягона солиқ тўлов ставкаси 8 фоиздан 7 фоизга камайтирилиб, айримлари ягона солиқ тўловидан 3 йил муддатга озод этилмоқда.

Таъкидлаш жоизки, ҳар қандай умуммиллий дастурнинг муваффақияти, энг аввало, мамлакат аҳолисининг бундай дастур ижроси йўлида нечоғлик жипслашиб ҳаракат қилишига боғлиқдир. Бу эса ҳар биримиздан масъулият ва ўз ишимизга фидойиликни талаб этади. Зеро, Президентимиз таъкидлаганидек, дастурларда белгиланган вазифалар ҳар қайси ҳудуд бўйича қандай ижро этилаётганига қараб, мутасадди шахсларнинг ушбу дастур орқали қўйилган вазифани қай даражада тушуниши ва бажарилишини таъминлаш, қисқача айтганда, уларнинг замонавий раҳбарга нисбатан қўйиладиган талабларга қанчалик жавоб бериши тўғрисида хулоса чиқариш имкони пайдо бўлади.

Тоҳир ШАЙМАНОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати.

ФАН ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ УЙҒУНЛИГИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

– Ярмаркага олимларимиз томонидан яратилган 30 дан зиёд янги ишланмалар қўйилган, – дейди Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг илмий ишлар бўйича проректори Анвар Жўраев. – Шунинг 10 дан зиёди пахта саноати учун мўлжалланган инновация ғоялари, замонавий жиҳозлар ва лойиҳалардир. Булар иштирокчиларда иқтисодий тежамкорлиги, маҳаллий хом ашё негизида экспортбоп маҳсулотлар ишлаб чиқариш имконини кенгайтиришга йўналтирилгани билан катта қизиқиш уйғотмоқда. Ярмарканинг биринчи кунида 26,5 миллион сўмлик шартномалар имзолангани бунинг яққол далилидир.

Ярмарка залларини айлансангиз, тизимдаги бугунги янгиликлардан тўлиқ хабардор бўласиз. Нега деганда, иштирокчилар маҳсулотлари мавзулар бўйича маълум йўналишлар бурчакларида батартиб намойиш қилинаяпти. Яъни ярмарканинг саноат, қишлоқ хўжалиги, фармацевтика, соғлиқни сақлаш, ахборот технологиялари, фан ва таълим сингари йўналишлари ишлаб турибди.

Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институтига ажратилган жой фермерлар билан гавжум. Сабаби, бу ерда қишлоқ хўжалиги учун 9 йўналишдаги ишланмалар тақдим этилаяпти.

– Қишлоқ хўжалиги чиқиндисини қайта ишлаш ва утилизация қилиш орқали биогаз олинадиган ускунамизга кўплаб буюртмалар олаяпмиз, – дейди институт ректори вазифасини бажарувчи Ризамат Шодиев. – Фермер хўжаликлари учун мўлжаллаб яратилган ушбу ускуна ёрдамида бир тонна чорва чиқиндисидан 300-350 куб метр биогаз ҳосил қилинади, айни пайтда қисқа муддатда органик ўғит олинади. Яна бир лойиҳамиз орқали зовур ва коллектор сувлари шўрсизлантириб берилади. Бу сувдан саноат корхоналарида бемалол фойдаланиш мумкин.

Ярмарканинг биринчи иш кунини сарҳисоб қилиб, унинг натижаларидан хурсанд бўлиб турибмиз. Негаки, имзолаган шартномаларимиз 58,6 миллион сўмликни ташкил этди. Шундан келиб чиқиб, ярмарка давомида унинг ҳажмини 100 миллион сўмга етказишни мўлжалламоқдамиз.

Ярмаркага қўйилган бирор ишланма иштирокчиларни бефарқ қолдирмайди. Чунки уларнинг асосий қисми импорт ўрнини босувчи маҳсулот ва технологиялардир. Бундай инновация маҳсулотлари экспортбоп маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, пировардида иқтисодиётимизнинг янада ривожланишига хизмат қилади, албатта.

Ярмарка иши уч кун давом этади.

Инновациялар ярмаркасининг очилишида Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Э.Зоҳидов, Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосарлари Р.Қосимов, Э.Шоисматов, У.Розиқулов иштирок этди.

Саид РАҲМОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
Ҳасан ПАЙДОЕВ олган сурат.

Термизда ёшларнинг онг ва тафаккурини шакллантиришда замонавий ахборот ва коммуникация технологияларининг аҳамиятига бағишланган давра суҳбати бўлиб ўтди.

ЗАМОН ВА ЁШЛАР ТАФАККУРИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Ахборот ва коммуникация технологиялари масалалари қўмитаси томонидан ташкил этилган ушбу тадбирда қуйи палата депутатлари, вилоят ҳокимлиги, Алоқа ва ахборотлаштириш, Матбуот ва ахборот агентликлари вилоят бошқармалари ходимлари, жамоат ташкилотлари ва оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Таҳлил

Дарҳақиқат, ҳозирги глобаллашув жараёнида турли таҳдидларга қарши курашни кучайтириш, бу борада, биринчи галда, ёшлар онгида мафкуравий иммунитетни ҳосил қилишда оммавий ахборот воситаларининг ўрни ва аҳамияти тобора ортиб бораяпти. Зеро, Президентимиз ўзининг "Юксак маънавият — енгилмас куч" асарида таъкидлаганидек, бугунги мураккаб ва қалтис вазиятда оммавий ахборот воситалари ходимларидан, аввало, ҳали ҳаётий тажрибаси етарли бўлмаган, онгу тафаккури, ахлоқий қарашлари эндигина шаклланиб келаётган ёшларимизни маънавий жиҳатдан қуроллантиришга ёрдам бериш талаб этилади.

Давра суҳбатида қайд этилганидек, ёш авлодни аждодларимиз томонидан бунёд этилган қадимий ёдгорликлар тарихидан хабардор қилиш, уларни сақлаш, таъмирлаш ва қайта тиклаш бўйича олиб борилаётган ишларни кенг жамоатчиликка етказишда маҳаллий ОАВнинг фаоллиги айни зарурат-дир. Зеро, Сурхондарё ўзининг бой тарихига — 360 дан зиёд республика ва маҳаллий аҳамиятга молик маданий мерос объектларига эга. Хусусан, Тешиктош ғори неандерталь одамнинг манзилгоҳи, дея жаҳонда тан олинган. Сополлитепа ёдгорлиги эса бронза даврининг йирик маданий марказларидан бири бўлган. Қолаверса, вилоят халқ оғзаки ижодига минг йиллардан бери нафақат мамлакатимизнинг, балки жаҳон маданиятининг бебаҳо мероси сифатида қаралади. Мана шу мерос, уни яратган аждодларимиз фаолиятини ёшларга содда йўллар билан тушунтириш ва шу орқали уларда ватанпарварлик туйғусини мустаҳкамлаш лозимлигини қатнашчилар алоҳида таъкидладилар.

Айтиш жоизки, вилоятда фаолият юритаётган барча ОАВ ҳам ушбу тамойилга тўла амал қилаяпти, деб бўлмайди. Уларнинг замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан самарали фойдаланиши, бу ишларни ташкиллаштиришда ёшларга мос, қизиқиш ва интилишларига ҳамоҳанг тарзда фаолият юритиш долзарблик касб этмоқда.

Шу боисдан тадбир сўнггида журналистлар фаоллигини ошириш, миллий қадриятларимиз, буюк аждодларимиз ҳақида кўрсатув, эшиттириш ёки мақола тайёрлашда жонли, профессионал ёндашиш кутилган самарани бериши таъкидлаб ўтилди.

Олимжон УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ТАРАҚҚИЁТНИНГ ЎЗБЕК МОДЕЛИ ЯНА БИР БОР ЎЗИНИНГ ЯШОВЧАН ВА САМАРАДОРЛИГИНИ ИСБОТЛАДИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

«Бу борада Ўзбекистоннинг тажрибаси аён, — деб таъкидлади И. Кругових. — Ўзбекистон иқтисодиётининг ҳозирги ҳолати, ривожланишнинг 2008 йил якунлари шуни кўрсатадики, мазкур беш тамойил бугунги кунда ҳам долзарблигини йўқотмаган.

Биринчидан. Ўзбекистон 90-йилларнинг фожиали хатоларини четлаб ўтишга ҳамда 1998 йилги ва ҳозирги инқирозни муваффақият билан қарши олишга эришди.

Иккинчидан. Пухта ўйланган ва узоқ муддатли сиёсат иқтисодиётга мустаҳкам захирага эришиш имкониятини берди, яъни мавжуд бой ресурслар беҳудага исроф қилинмади, олтин қийматидаги валюта захиралари тежалди ва ривожланиш истиқболининг хавфсизлигини таъминловчи омил сифатида кўпайтирилди.

Учинчидан. Давлатнинг бош ислоҳотчи сифатидаги муҳим ўрни шу вақтгача сақланиб келинди. Бунга Ўзбекистонда 1991 йилдан буён ўтган давр мобайнида пахта хом ашёсини қайта ишлаш миқдори изчиллик билан ошиб боргани мисол бўла олади.

Тўртинчидан. Ислом Каримовнинг жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозини бартараф этиш усуллари нафақат бугунги вазифаларни ҳал этишга, балки инқироздан кейинги даврда ривожланишга ҳам асосланганлиги билан қимматлидир.

Бешинчидан. Ўзбекистон жамияти ва иқтисодиётининг инқироздан талафот кўрмай чиқиш борасидаги ўзгармас ва изчил мақсадга эришиши, яъни мавжуд муваффақиятларни сақлаб қолиш ва инновацион технологиялар асосида ўзининг замонавий маҳсулотлари учун янги бозорларга эга бўлишидир.

Олтинчидан. Ўзида теран миллий манфаатлар ва анъаналарни жамлаган ўзбек модели айни пайтда ўз асосига кўра тараққиётнинг умумбашарий шаклига зид эмас».

И. Круговихнинг қайд этишича, унга «Единая Россия» партияси раҳбарияти томонидан Ислом Каримовнинг китоби асосида Ўзбекистон тажрибасини инобатга олган ҳолда Россия иқтисодиётининг инқироздан чиқиш чоралари дастури учун давлат раҳбарларига партиянинг таклифлари ўз аксини топган таҳлилий ҳужжат тайёрлаб бериш расман топширилган.

И. Кругових мулоҳазаларини шундай сўзлар билан якунлади: «Мен шуни таъкидламоқчиманки, Ислом Каримовнинг асари биз Ўзбекистон тажрибасидан бир қанча жиҳатларни ўрганишимиз лозимлигини тасдиқлайди».

Дипломатия академияси МДҲ мамлакатлари маркази директори С. Жильцовнинг фикрига кўра, Ўзбекистон ўз вақтида урф бўлган назарияларга эргашмади, дунё иқтисодиёти ва молия тизимидаги ҳозирги экстремаль шароитда барқарор ривожланиш имконини бераётган ўз йўлини танлашга эришгани муҳим аҳамият касб этади.

РФ Ташқи ишлар вазирлиги Дипломатия академияси жаҳон иқтисодиёти ва глобал масалалар маркази раҳбари, Россия Федерацияси Фавқулодда ва мухтор элчиси Георгий Рудов:

— Ўзбекистон Республикаси Президентининг молиявий инқирозни бартараф этиш борасидаги китобига бағишланган тақдимот Дипакадемия ходимлари, профессор ва ўқитувчиларида катта таассурот қолдирди.

Бутун дунё иқтисодий инқироз талвасасига тушиб қолган бир пайтда Президент Ислом Каримов ўз мамлакатида тараққиётга хизмат қиладиган фаолиятнинг барча йўналишларини бирлаштириб, олдинда турган мураккаб аҳволдан чиқиш даврига мўлжалланган дастурни белгилай олди.

«Нефтегазовая вертикаль» журнали бош муҳаррири Андрей Мещерин:

— Биз жуда муҳим, қизиқарли ва долзарб тадбирнинг, Ўзбекистон Президенти томонидан ёзилган инқироздан чиқиш ва бу борадаги тадбирларни ишлаб чиқиш бўйича амалий таклифларни ўз ичига олган, ўзига хос тажриба умумлаштирилган асар тақдимотининг гувоҳи бўлиб турибмиз. Бу барча мамлакатларнинг "бошини оғритадиган" ўта муҳим масала бўлиб, фикр алмашиш, зарур амалиётни ахтариш, тажриба алмашиш, қўшма қарорлар ишлаб чиқиш жуда катта аҳамиятга эга. Бизда инқироз таъсирини бартараф этиш борасидаги Ўзбекистон тажрибасига катта қизиқиш бор. Ўйлайманки, асарда келтирилган жуда кўп жиҳатлар нафақат Ўзбекистон Республикасида, балки Россия ва бошқа Ҳамдўстлик мамлакатларида ҳам қўлланилиши фақат фойда бериши мумкин

РФ Иқтисодий тараққиёт вазирлиги Макроиқтисодий тадқиқотлар институтининг Инсон ресурсларини ривожлантириш ва бандлик сиёсати маркази бошлиғининг ўринбосари Анатолий Топилин:

— Президент Ислом Каримовнинг Ўзбекистон шароитида молиявий инқироз масалаларига оид китоби билан танишиб чиққач, эркин иқтисодий бозор муносабатларига босқичма-босқич ўтишнинг ҳақчиллиги тўғрисидаги фикримнинг тўғри эканлигига амин бўлдим. Таъкидлашим жоиз бўлган иккинчи жиҳат 2009-2012 йилларга мўлжалланган инқирозга қарши дастурдир. Мен бунга мутлақ қўшиламан. Зеро, гап нафақат инқироздан ҳимояланиш ҳақида, балки инқироздан кейинги даврда ҳам иқтисодий ривожланишнинг барча асосий йўналишларини янги, инновацион асосда йўлга қўйиш ҳақида бормоқда.

РФ Давлат Думаси раисининг собиқ маслаҳатчиси, сиёсий консультант Николай Гульбинский:

— Ўзбекистон Президентининг китоби биз, олимлар, тадқиқотчилар учун катта аҳамиятга эга. Биз ҳаммамиз жаҳон инқирозини келтириб чиқарган сабаблар ҳақида, унинг авж олиши ва ундан чиқишнинг йўллари ҳақида бош қотирамиз. Китобда, назаримда, Россия учун ҳам фойдадан холи бўлмаган муҳим жиҳатлар бор. Албатта, ҳар бир мамлакат ўзига хос, ижтимоий-иқтисодий муносабатларда ўз тараққиёт моделига, инқироздан чиқишнинг йўллари борасида эса, ўзининг мустақил қарашларига эга. Мен мана шу жиҳатларга алоҳида эътибор қаратмоқчи эдим. Назаримда, жаҳон иқтисодий инқирозининг асосий сабабларидан бири шуки, аслида сўнгги йиллар давомида «абадий двигатель» дея аталмиш молиявий механизмни яратиш борасида уринишлар бўлиб, бунда, очиғини айтганда, бойлик ҳеч қаердан ундирилмади, балки фақат энергия манбалари нархларини кўтариш ҳисобигагина оширилди, холос. Акциялар қиймати ва корхоналарнинг капиталлашуви баъзи мамлакатларнинг ялпи ички маҳсулотига нисбатан анча тез ўсди. Кўпчилик ҳеч қандай саъй-ҳаракатсиз бойиб кетишимиз мумкин, деб ўйлади. Тажриба шуни кўрсатдики, ҳеч бир куч сарфламасдан, фақат қимматли қоғозлар ҳисобига бойиб кетиб бўлмайди. Бойиш мумкин, энг аввало, иқтисодиётнинг реал тармоғи ҳисобига. Ва бу ҳақда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг китобида ҳаққоний тарзда айтилган. Шунингдек, китобда банк тизимига ҳам асосли тарзда катта эътибор қаратилади. Лекин энг муҳими, албатта, бу иқтисодиётнинг реал тармоғидир. Яъни бу ишлаб-чиқариш, иқтисодиётни диверсификация қилиш, унинг бир ёқлама хом ашёга йўналтирилишига барҳам бериш, демакдир. Бу Россия учун ҳам жуда муҳим. Ушбу жиҳат бугунги кунда Ўзбекистон иқтисодий сиёсатининг энг муҳим йўналишларидан бири экани Президент асарида яққол кўзга ташланади.

Мен эътибор қаратмоқчи бўлган иккинчи йўналиш — бу инфратузилмани, энг аввало, транспорт инфратузилмасини ривожлантириш. Бунга маҳсулот таннархида транспорт харажатларини камайтириш, янги иш ўринлари яратиш, мамлакат ҳудудларининг сармоявий жозибадорлигини ошириш каби жиҳатлар ҳам киради. Бу икки муҳим устун — реал тармоқ ва инфратузилма — янада кўпроқ мустақил бўлишга, яъни ўз қобиғига ўралиб олиш учун эмас, балки айнан ташқи дунёга, жаҳон бозори конъюктурасига, энергия манбалари нархларига қарамликдан имкон қадар кўпроқ мустақил бўлишга муносиб замин яратади. Бу соҳаларни ривожлантириш инқироздан чиқиш ва барқарор иқтисодий тараққиёт учун пойдевор бўлади. Бу ажойиб, барча учун муҳим ва фойдали бўлган мазкур асарда акс этган икки муҳим хулоса, десам, асло муболаға бўлмайди.

«Жаҳон» АА.
Москва шаҳри.

Тошкент шаҳар ҳокимлигида 2009 йилнинг биринчи чорагида пойтахтни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозининг Ўзбекистон иқтисодиётига таъсирини бартараф этиш борасида Президентимиз Ислом Каримов раҳбарлигида ишлаб чиқилган чора-тадбирлар дастурида кўзда тутилган вазифаларни амалга ошириш масалаларига бағишланган фаоллар йиғилиши бўлиб ўтди.

ПОЙТАХТ ФАОЛЛАРИ ЙИҒИЛИШИ

Тошкент шаҳар ҳокими А.Тўхтаев бошқарган йиғилишда мамлакатимизда Президентимиз раҳбарлигида амалга оширилаётган кенг кўламли ислоҳотлар ҳамда Инқирозга қарши чоралар дастурининг ҳаётга изчил татбиқ этилиши туфайли иқтисодиётнинг барқарор ўсиши таъминланаётгани таъкидланди.

Тошкент шаҳрида жорий йил биринчи чорагида ялпи ҳудудий маҳсулот ўсиш даражаси 11,8 фоизни ташкил этди, хусусан, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 11,8 фоиз, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш 9,1 фоиз ошди.

Тадбир

Инқирозга қарши чоралар дастури доирасида иқтисодиётнинг етакчи тармоқларини модернизация қилиш, техник ва технологик жиҳатдан янгилаш, корхоналарни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш бўйича амалга оширилаётган саъй-ҳаракатлар самараси ўлароқ, инвестицияларни ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 48,3 фоиз кўп жалб этишга эришилди. Жорий йилнинг уч ойи давомида машинасозлик, енгил саноат, қурилиш материаллари ишлаб чиқаришга ихтисослашган бешта янги корхона фойдаланишга топширилди. 23 минг 332 янги иш ўрни яратилди. Хусусий тадбиркорлик субъектларининг ялпи ҳудудий маҳсулотдаги улуши 3,2 фоиз кўпайди.

Тошкентнинг 2200 йиллиги муносабати билан тарихий обидалар ва ёдгорликларни қайта тиклаш ҳамда таъмирлаш, янги замонавий объектлар қуриш, шаҳарнинг ижтимоий инфратузилмасини ривожлантириш, майдонлар, кўча ва хиёбонларни ободонлаштириш ишлари жадал давом этмоқда.

Йиғилишда иқтисодиётнинг айрим соҳа ва тармоқларидаги камчиликлар атрофлича таҳлил этилиб, уларни бартараф этиш юзасидан аниқ чора-тадбирлар белгиланди.

Н. УСМОНОВА,
ЎзА мухбири.

ЖАҲОН 24 соат ичида

Ғайритабиий вирус

Бутунжаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти ер юзида "чўчқа грипи" деб номланган янги вируснинг тарқалаётганини маълум қилди.

Жаҳон ахборот агентликлари хабарларида айтилишича, ҳозирда ушбу вирус туфайли Мексикада 152 киши ҳаётдан кўз юмган. АҚШда элликка яқин киши зарарланган. Шунингдек, Бразилия, Колумбия, Канада, Янги Зеландия, Исроил давлатларида ҳам мазкур касаллик аниқланган. Вазият жиддийлиги боис Мексикадаги барча мактаблар, театр ва кўргазма заллари фаолияти вақтинча тўхтатилди, оммавий тадбирлар бекор қилинди. АҚШда фавқулодда ҳолат эълон қилинди.

— Ҳозирги шароитда чет элга сафарга отланганлар мабодо ўзларини ёмон ҳис қилсалар, маълум муддатга бу ниятларидан воз кечиб туришлари мақсадга мувофиқдир, — дейди Бутунжаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти директори ўринбосари Кейжи Фукуда.

Ўз навбатида, БМТ жаҳон ҳамжамиятини "чўчқа грипи" вирусининг олдини олиш юзасидан биргаликда курашишга чорлади.

Ишсизлар кўпаймоқда

Францияда март ойининг ўзида ишсизлар сони 63,5 минг кишига ошди. Бу ҳақда мамлакат Иқтисодиёт вазирлиги маълумотларида келтириб ўтилган.

Умумий ҳисобда ҳозир Францияда ишсизлар 2,5 миллион кишига етган. Мамлакат Бош вазири Франсуа Фийоннинг сўзларига кўра, меҳнат бозоридаги қийинчиликлар йил давомида кузатилади. 2010 йилнинг охирларига бориб, бу масала ижобий ҳал этилиши мумкин.

Бироқ мустақил таҳлилчиларнинг бу борадаги тахминлари сал бошқачароқ. Уларнинг қарашлари бўйича мамлакатда ишсизлик жорий йил охиригача 9,9, келаси йилда эса 11 фоизга ошиши мумкин.

Танглик тугаши мумкин

2009 йил биринчи чораги якунларига кўра, Буюк Британияда ялпи ички маҳсулот ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 1,9 фоизга камайган.

Мамлакат Миллий статистика бюроси маълумотларида келтирилишича, бу рақам сўнгги 30 йил ичидаги рекорд даражада пасайишдир. Буюк Британия молия вазири Алистер Дарлинг шу йил охирига бориб, мамлакат иқтисодиётида ўсиш кузатилишини маълум қилган.

Қароқчилар қўлга олинди

Сомалилик денгиз қароқчилари томонидан кемаларга ҳужум уюштириш ҳоллари ҳамон кузатилмоқда.

"Би-би-си" телеканали хабарига кўра, қароқчилар бу гал бортида 1,5 минг кишини олиб кетаётган Италия кемасига ҳужум қилганлар. Уларга қарши курашишга испаниялик ҳарбийлар ёрдамга келишган. Отишмалар чоғида қароқчилардан тўққиз нафари қўлга олинган.

«Форд» фойда кўрмади

Автомобиль ишлаб чиқариш бўйича жаҳондаги етакчи компаниялардан бири — "Форд" 2009 йилнинг дастлабки чорагида 1,4 миллиард АҚШ доллари миқдорида зарар кўрганлигини билдирди.

Бу натижа таҳлилчиларнинг сал аввалроқ қилган тахминларидан бирмунча дуруст экани айтилмоқда. Эслатиб ўтамиз, компания ўтган йилнинг шу даврида 70 миллион АҚШ доллари миқдорида соф фойда кўрганди.

Хориж матбуоти хабарлари асосида тайёрланди.

XXI аср бошидаёқ инсоният тараққиёт билан боғлиқ бир қатор муаммоларга дуч келди. Углеводород энергиялари танқислиги, глобал иқлим ўзгариши, сув етишмовчилиги ва яна кўплаб муаммолар шулар жумласидан. Айнан энергия билан боғлиқ масалага эътиборимизни қаратсак, сир эмаски, фан, техника ҳамда технологиялар қанчалик ривожланса, энергия ишлаб чиқаришга бўлган талаб ҳам шунчалик ортиб бораверади. Хусусан, бугунги кунда энергетик эҳтиёжларнинг 80 фоиздан ортиғи углеводород (нефть, табиий газ, кўмир ва ҳоказо) энергия манбалари ҳисобига қопланмоқда. Талабнинг бундай юқорилиги ўз-ўзидан улар захирасининг ҳам катта тезлик билан камайиб кетишига олиб келаётир. Ўтказилган тадқиқот натижаларига кўра, ҳозиргача аниқланган ер ости бойликлари захираси яқин 50-60 йилгагина етиши мумкин. Бу эса, ўз навбатида, муқобил энергия манбаларини яратиш масаласи ўта долзарб эканлигини кўрсатади.

ЯНГИ АСР ТЕХНОЛОГИЯСИ

Нанотехнологияларга бугун шундай тариф берилмоқда

Бизнинг шарҳ

— Бунда ҳам, асосан энг истиқболли, дея эътироф этилган янгиланувчи энергия манбаларини ҳаётга татбиқ этиш муҳим аҳамиятга эга, — дейди ЎзФА Иссиқлик физикаси бўлими Истиқболли тадқиқотлар лабораторияси мудири, физика-математика фанлари доктори Даврон Матрасулов. — Истиқболли муқобил энергия манбалари атом энергияси, шамол, сув, қуёш, термоядро ва водород энергия манбаларидир. Охирги 5-10 йил ичида қизғин мунозараларга айланган термоэлектрик энергия манбаларини ҳам шулар сирасига киритиш мумкин. Ҳозирда бундай янгиланувчи энергия манбаларидан фойдаланиш аксарият ривожланган давлатларда умумий энергия манбасининг 5 -12 фоизини ташкил этади.

— Сиз келтириб ўтган истиқболли муқобил энергия манбаларидан қай бирининг ишлаб чиқаришга татбиқ этилиши қулай ва самаралироқ?

— Сув ва шамол механик энергиясини электр энергиясига айлантириш технологик жиҳатдан осон бўлса, экологик жиҳатдан ҳам хавфсиздир. Бироқ самарадорлиги пастлиги боис унинг глобал энергия манбаига айланиши қийинроқ. Худди шундай камчилик атом энергетикасида ҳам мавжуд. Яъни, бу турдаги энергияни ҳосил қилиш юксак технологиялар талаб этиши, дунёдаги уран, плутоний захираларининг чекланганлиги ва экологик хавфи юқорилиги унинг оммавий энергия манбаи бўлишига тўсқинлик қилади. Шу сабабли ҳам, ҳозир энг истиқболли дея қуёш ва водород энергиясига кўпроқ эътибор қаратилаётир.

Маълумки, бир кунда ер юзига тушадиган қуёш энергияси бутун дунёдаги нефть, газ ҳамда уран захираларининг энергия миқдорига тенг. Бироқ бу энергиядан фойдаланиш самарадорлиги ҳали етарли даражада эмас. Яъни, қуёш энергиясини электр ёки иссиқлик энергиясига айлантиришдаги фойдали иш коэффициенти анча паст бўлиб, эришиш мумкин бўлган юқори самарадорлик 35 фоизни ташкил қилади. Оммавий равишда фойдаланиладиган қуёш унсурларининг фойдали иш коэффициенти эса 20-25 фоиз атрофида. Кўриниб турибдики, бу турдаги энергиянинг глобал энергия манбалари орасида асосий ўринга чиқиши учун қуёш ҳароратини электр энергиясига айлантириб берувчи мосламалар самарадорлигини ошириш лозим.

Истиқболли ҳисобланган яна бир энергия манбаи — бу водород энергияси саналади. Водород — табиатда энг кўп тарқалган моддалардан бири. Шу боис унга асосланган водород манбаи янгиланувчи энергия манбаи сифатида ҳам қўлланилиши мумкин. Қуёш энергиясидан фарқли ўлароқ, водород энергиясида пайдо бўладиган энг катта муаммо — водород моддасини сақлаш билан боғлиқ. Олимлар қуёш ҳамда водород энергиясига оид ушбу муаммоларга ечим топиш мақсадида сўнгги 20-25 йил давомида турли тадқиқотлар ўтказишди. Бироқ, афсуски, ҳалиҳамон кутилган натижага эришилмади. «XXI аср технологияси» деб ном олган нанотехнологияларнинг охирги бир неча йил ичида шиддат билан ривожланиши ҳамда уларнинг ҳаётимизга тобора чуқурроқ кириб келаётгани эса инсониятнинг бу муаммоларни ҳал этишга бўлган умид ва ишончини янада оширди.

Хабарингиз бор, XX аср технологияларининг тараққиётини асосан микроэлектроника ва микротехнологиялар ривожланиши белгилаб берган. Микроэлектрониканинг асосий ютуғи — электрон қурилмалар, мосламалар ва асбобларнинг жуда кичрайтирилиши натижасида эришилган ихчамлик ва ишлаш самарадорлигининг бир неча ўн баробар оширилгани бўлди. Эндиликда бир нечта атом ва молекулалардан иборат қурилмалар яратиш, турли амалиётларни бир миллиметрнинг мингдан бири даражасида бажариш имконини берадиган технологиялар сифатида юзага келаётган нанотехнологиялар микроэлектроника ва микротехнологияларнинг ўрнини аста-секин эгаллаб бормоқда.

Нанотехнологиянинг асосий вазифаси ўлчамлари бир нечта – 100 та ёки ундан ҳам камроқ атом, молекула ўлчами атрофида бўлган тизимларни функционаллаштириш, яъни маълум бир вазифани бажартириш ҳамда ушбу тизимлардан муайян қурилмаларнинг қисми сифатида фойдаланишдан иборат. Бу вазифани бажариш натижасида у ёки бу нанотехнологик қурилма ёхуд жараённи ўта ихчамлик, «юқоридан пастга» қонунияти асосида тақсимлаш ва ўзини ўзи бошқариши каби натижаларга эришиш мумкин бўлади. Мутахассисларнинг фикрича, масалан, агар нанофизика ютуқлари тиббиёт, электроника ва ахборот технологиялари соҳасига татбиқ этилса, кескин ижобий ўзгаришларга олиб келиши мумкин.

— Нанотехнологияларнинг ҳаётимизга кириб келиши қуёш ва водород энергиясининг муқобил энергия манбалари қаторида етакчи ўринга кўтарилиши учун тўсиқ бўлаётган айрим муаммоларни бартараф этиш йўлидаги умид ва ишончни оширди, дедингиз. Буни нималарда кўриш мумкин? Шу ҳақда батафсилроқ тушунча берсангиз.

— Масалан, водород моддасини сақлаш муаммосини ҳал этишни олайлик. Нанофизика ушбу муаммонинг кутилмаган ечимини таклиф қилмоқда: водород моддасини сақлаш учун наноковаклардан фойдаланиш мумкин экан. Наноковаклар сифатида наноўлчамли углерод найчалари, сув ёки бошқа суюқликларнинг наноматрицаларидан фойдаланиш масаласи нанофизик олимлар олиб бораётган энг долзарб тадқиқотга айланган. Бошқача айтганда, углерод найчаларининг ичига водород молекуласини жойлаштириб, уни яна керак бўлган вақтда олиш имконини берадиган тадқиқотлар ҳозирда дунёнинг бир неча нанофизика марказларида олиб борилаётир. Водород молекуласини сув молекулалари орасидаги наноковакларга жойлаштириш муаммоси ечими ҳам водород энергетикасида кескин бурилишга олиб келиши мумкин. Чунки бу услуб қулай бўлиши билан бирга, технологик жиҳатдан арзон ва самарали ҳамдир. Умуман, бугунги кунда нанофизика ва нанотехнологиялар водород моддасини сақлаш муаммосини ҳал қилишига ҳеч ким шубҳа билан қарамайди.

Қуёш элементларининг самарадорлигини ошириш муаммоси ечимига ҳам айнан нанофизика ва нанотехнологиялар ёрдамида эришиш кутилмоқда. Ўлчами 100-200 нанометр атрофида бўлган квант нуқталари ёрдамида яратилган қуёш элементларининг фойдали иш коэффициенти 90-100 фоиз атрофида бўлиши назарий жиҳатдан исботланган. Энди асосий гап унинг амалий жиҳатида қолган.

Нанотехнологиялар ёрдамида ечилиши кутилаётган яна бир муаммо — бу термоэлектрик эффект муаммоси. Яъни, наноматериал ва нанотизимлар ёрдамида термоэлектрик қурилмалар яратиш. Таъкидлаш жоизки, термоэлектрик қурилмалар яратиш самарадорлигини ошириш ва уларни оммавий равишда қўллаш келажакда глобал иқлим исиши муаммосини ҳам ҳал килиш имконини беради. Жумладан, атмосферага чиқарилаётган ортиқча иссиқлик Ер сайёраси сатҳини иситишга эмас, балки электр энергияси ишлаб чиқаришга сарфланиши мумкин.

— Нанотехнологиялар соҳасида юртимиз олимлари қандай изланишлар олиб боришмоқда? Улар эришаётган натижалар хусусида нималар дея оласиз?

— Нанотехнологиялар ва уларни энергетика муаммоларини ечишда қўллаш масаласи мамлакатимиз олимлари учун ҳам долзарб аҳамиятга эга. Жумладан, бу борада ЎзФА Иссиқлик физикаси бўлимида ҳам қатор тадқиқотлар олиб борилмоқда. Шулардан бири водород энергетикаси билан боғлиқ. Аниқроғи, атом ва молекулаларни «нанокопқон»ларга жойлаштириш ва уларни сақлаш ҳамда ушбу қопқонлар ёрдамида атом ва молекулаларни ташишдан иборат. Ўтказилган тадқиқотларнинг кўрсатишича, агар бундай қопқон сифатида сув орасидаги наноўлчамли бўшлиқлар ёхуд углерод нанонайчалари ёки графен моддасидан фойдаланилса, улар водород моддасини сақлаш учун энг қулай имконият бўлиши мумкин экан.

Лабораториямиз олимлари томонидан олиб борилаётган изланишлардан яна бир нанофизик масала — бу нанотармоқларда электр заряди, ахборот узатиш ҳамда ушбу жараённи бошқариш масаласи. Ўтган йилнинг сентябрь ойидан бошлаб лабораториямизда машҳур япон нанофизик олими, нанофан ва нанотехнологиялар бўйича бир нечта монографиялар муаллифи, профессор Кацухиро Накамура фаолият юритмоқда. Бу ҳам илмий жамоамизнинг ютуқлари дунё миқёсида тан олинаётганини кўрсатади.

Айтиб ўтиш жоиз, институтда нанофизика соҳасида нафақат назарий, балки амалий тадқиқотлар ҳам ўтказилмоқда. Жумладан, институт қошида фаолият кўрсатаётган Нанотузилмаларни акслантириш илмий марказида углерод нанонайчалари, суюқ наноматрицалар каби бир қатор наноашёларнинг физик хусусиятларини ўрганиш бўйича илмий ишлар олиб борилмоқда. Мухтасар қилиб айтганда, юртимизда нанотехнологияларнинг ривожланиши ва уларни келгусида иқтисодиётнинг турли тармоқларига татбиқ этиш учун барча имкониятлар яратилган.

Шавкат ОРТИҚОВ суҳбатлашди.

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг Солиқ академиясида мамлакатимиздаги бир қатор олий ўқув юртларининг иқтидорли талабалари ва ёш олимлари иштирокида республика илмий-амалий конференцияси бўлиб ўтди.

Анжуман

Ушбу анжуман жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозининг Ўзбекистон иқтисодиётига салбий таъсирини бартараф этиш ҳамда иқтисодиётнинг барқарор ўсиши ва тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлашда солиқ сиёсатининг ўрнига бағишланди.

Президентимиз Ислом Каримовнинг "Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этишнинг йўллари ва чоралари" асарида жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозининг келиб чиқиш сабаблари, мамлакатимизда уни бартараф этишнинг йўллари атрофлича ёритилган. Шу боис иштирокчилар ушбу асарда белгиланган долзарб вазифаларнинг моҳиятини аҳолига кенг тушунтириш зарурлигини алоҳида таъкидладилар.

Илмий-амалий конференцияда солиқ сиёсати самарадорлигини ошириш ҳамда банк-молия тизимини қўллаб-қувватлашга оид маърузалар тингланди.

М. ХОЛМАТОВА.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ ВАЗИРЛИКЛАР, ДАВЛАТ ҚЎМИТАЛАРИ ВА ИДОРАЛАРНИНГ НОРМАТИВ-ҲУҚУҚИЙ ҲУЖЖАТЛАРИНИ ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ ҲОЛАТИ ТЎҒРИСИДА 2009 ЙИЛ 11 АПРЕЛДАН 24 АПРЕЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

I. Давлат рўйхатидан ўтказилди:

1. «Аввал хусусийлаштирилган корхоналар — ягона солиқ тўлови тўловчиларини умумбелгиланган солиқларни тўлашга ўтказиш тартиби тўғрисидаги вақтинчалик низомни тасдиқлаш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитасининг 2009 йил 10 мартдаги 30, 2009-7-сонли қарори.*

2009 йил 14 апрелда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1939 (2009 йил 24 апрелдан кучга киради).

2. «Соғлиқни сақлаш муассасалари ва корхоналарининг ошхоналари ходимлари учун меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини тасдиқлаш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирининг 2009 йил 16 мартдаги 13/Б-сонли буйруғи.*

2009 йил 16 апрелда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1940 (2009 йил 26 апрелдан кучга киради).

3. «Мудофаа мажмуи ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари муассасалари ва ташкилотларининг бюджет харажатлари ва бошқа махфий характорга эга бўлган бюджет харажатларининг ғазна ижроси тартиби ҳақидаги низомни тасдиқлаш тўғрисида» *Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2008 йил 24 ноябрдаги 110-сонли буйруғи.*

2009 йил 16 апрелда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1941 (2009 йил 26 апрелдан кучга киради).

4. «Қимматли қоғозлар бозорининг профессионал иштирокчилари бирлашмалари (уюшмалари) фаолияти тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси ҳузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази бош директорининг 2009 йил 18 мартдаги 2009-20-сонли буйруғи.*

2009 йил 17 апрелда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1942 (2009 йил 27 апрелдан кучга киради).

5. «Дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар харид қилиш юзасидан танлов савдолари ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими марказининг 2009 йил 14 апрелдаги 17, 14 Қ/Қ-сонли қарори.*

2009 йил 17 апрелда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1943 (2009 йил 27 апрелдан кучга киради).

6. «Кредит уюшмаларида бухгалтерия ҳисоби ҳисобварақлари режасини тасдиқлаш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг 2009 йил 14 мартдаги 6/4-сонли қарори.*

2009 йил 20 апрелда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1944 (2009 йил 21 июлдан кучга киради).

7. «Суғурталовчиларнинг молиявий ҳисобот шаклларини ва уларни тўлдириш бўйича қоидаларни тасдиқлаш тўғрисида» *Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2009 йил 19 мартдаги 37-сонли буйруғи.*

2009 йил 20 апрелда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1945 (2009 йил 30 апрелдан кучга киради).

8. «Ишлаб чиқаришни модернизациялаш, техник ва технологик қайта жиҳозлашни амалга оширувчи хўжалик субъектлари томонидан имтиёзларни қўллаш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартишлар киритиш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, Давлат божхона қўмитасининг 2009 йил 1 апрелдаги 39, 66, 2009-3, 01-02/8-1-сонли қарори.*

2009 йил 20 апрелда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1688-1 (2009 йил 30 апрелдан кучга киради).

9. «Суғурталовчилар молиявий-хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби Счётлар режасига ўзгартиришлар киритиш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2009 йил 19 мартдаги 38-сонли буйруғи.*

2009 йил 23 апрелда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1813-1 (2009 йил 3 майдан кучга киради).

10. «Ўзбекистон Республикаси Бухгалтерия ҳисобининг миллий стандарти (6-сонли БХМС) «Ижара ҳисоби»ни тасдиқлаш тўғрисида» *Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2009 йил 6 апрелдаги 41-сонли буйруғи.*

2009 йил 24 апрелда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1946 (2009 йил 4 майдан кучга киради).

11. «Хориждан келтирилган дори воситаларининг сифат назорати тўғрисидаги буйруқни ўз кучини йўқотган деб топиш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирининг 2009 йил 10 апрелдаги 108-сонли буйруғи.*

2009 йил 24 апрелда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 995-1 (2009 йил 4 майдан кучга киради).

II. Давлат реестридан чиқарилди:

1. «Хориждан келтирилган дори воситаларининг сифат назорати тўғрисида»ги буйруқ. *Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан тасдиқланган (рўйхат рақами 995, 2000 йил 29 декабрь).*

Адлия вазирининг 2009 йил 24 апрелдаги 103-мҳ-сонли буйруғи билан реестрдан чиқарилди.

Мазкур ҳужжат қонунчиликка ўзгартиришлар киритилиши ва/ёки янги норматив-ҳуқуқий ҳужжат қабул қилиниши муносабати билан давлат реестридан чиқарилди.

III. Давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим эмас:

1. «Нефтни қайта ишлаш корхоналари учун саноат хавфсизлиги қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида»ги буйруқ. *«Саноатконтехназорат» давлат инспекцияси бошлиғи томонидан тасдиқланган.*

Адлия вазирлиги билан келишилган ҳолда ушбу ҳужжат техник ҳужжат деб топилди.

Мазкур ҳужжат белгиланган тартибда кўрсатилган идора томонидан тасдиқланиб, кучга киритилиши мумкин.

Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим бўлмаган ҳужжатлар қонун ҳужжатларига зид бўлган қоидаларни ўз ичига олмаслиги лозим.

ЭЪЛОН!

2009 йил 29 май — **соат 10.00 да**

ВШ-710	Бухоро — Учқудуқ, икки томондан	ВШ-978	Пахтаобод — Зомин, икки томондан
ВШ-724	Наманган — Қўқон, икки томондан	ВШ-1004	Усмат — Самарқанд, икки томондан
ВШ-725	Андижон — Қўқон, икки томондан	ВШ-1040	Денов — Урганч, Урганч томонидан
ВШ-736	Дўстлик — Тошкент, икки томондан	ВШ-1081	Қўнғирот — Тошкент, Тошкент томонидан
ВШ-753	Андижон — Наманган, икки томондан	ВШ-1082	Жарқўрғон — Тошкент, Тошкент томонидан
ВШ-772	Тошкент — Қарши, Қарши томонидан	ВШ-1085	Шўрчи — Тошкент, икки томондан
ВШ-787	Самарқанд — Урганч, Самарқанд томонидан	ВШ-1086	Ангор — Тошкент, Тошкент томонидан
ВШ-800	Ангрен — Самарқанд, икки томондан	ВШ-1091	Шеробод — Тошкент, Шеробод томонидан
ВШ-820	Самарқанд — Олмалиқ, Олмалиқ томонидан	ВШ-1093	Ғузор — Ургут, икки томондан
ВШ-826	Нукус — Самарқанд, Нукус томонидан	ВШ-1096	Гурлан — Тошкент, икки томондан
ВШ-856	Бекобод — Гулистон, икки томондан	ВШ-1099	Ургут — Қарши, икки томондан
ВШ-868	Навоий — Оқтош, икки томондан	ВШ-701_Т	Тошкент — Бухоро, икки томондан
ВШ-879	Хатирчи — Тошкент, Хатирчи томонидан	ВШ-789_Т	Тошкент — Ғиждувон, икки томондан
ВШ-889	Дўстлик — Челак, икки томондан	ВШ-1088_Т	Беруний — Тошкент, икки томондан
ВШ-939	Ургут — Тошкент, Ургут томонидан	ВШ-731-ЙТ	Шаҳрисабз — Денов, икки томондан
ВШ-945	Урганч — Шаҳрисабз, Шаҳрисабз томонидан	ВШ-1100-ЙТ	Гулбулоқ — Булунғур, икки томондан

шаҳарлараро-вилоятлараро автобус ва йўналишли такси йўналишларида ишлаш ҳуқуқини олиш учун очиқ тендер ўтказилади.

Очиқ тендерда, мулкчилик шаклидан қатъи назар, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида белгиланган тартибда рўйхатга олинган, солиқ органлари ҳисобида турувчи ва автомобиль транспортида шаҳарлараро йўловчи ташишни амалга ошириш учун лицензияси бўлган хўжалик юритувчи субъектлар иштирок этиши мумкин.

Тендер ташкилотчиси — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 29 июлдаги 368-сонли қарори билан тузилган шаҳарлараро-вилоятлараро ва халқаро йўналишларни жойлаштириш учун очиқ тендерлар ўтказишни ташкил этиш масалалари бўйича **Идоралараро комиссия**.

Комиссия манзили: Тошкент шаҳри, «Шайхонтоҳур» кўчаси, 3-уй.

Очиқ тендерда иштирок этишни хоҳловчилар **Идоралараро комиссия**га тендер ҳужжатлари пакетини олиш учун Тошкент шаҳридаги «Турон» АТБдаги 20210000000745005012 махсус ҳ/р (банк коди 00446, ИНН 202811527, ХХТУТ 97300)га 35 минг сўм ўтказиб, 2009 йил 23 майгача буюртма беришлари лозим.

Идоралараро комиссия тендер таклифларини 2009 йил 28 май куни соат 15.00 гача қабул қилади.

Тендер ўтказиладиган манзил: Тошкент ш., «Шайхонтоҳур» к., 3-уй, Ўзбекистон Автомобиль ва дарё транспорти агентлиги мажлислар зали.

Маълумот учун телефонлар: 241-56-27, 241-18-10.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси "Ўздавэнергоназорат" инспекцияси жамоаси инспекция бошлиғи ўринбосари Ботир Тошпўлатовга волидаи муҳтарамаси **САНТАЛАТ аянинг** вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Автомобиль ва дарё транспорти агентлиги ҳайъати агентликнинг меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқиш бўлими бошлиғи Галина Сергеевна Магайга волидаи муҳтарамаси **Евдокия Александровна МАГАЙнинг** вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.

Тошкент автомобиль ва йўллар институти ректорати ва жамоаси «Жисмоний тарбия» кафедраси доценти Эркин Шамсиевич Каримовга волидаи муҳтарамаси **Турсунтош ая РЎЗИЕВАнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзбекистон почтаси» ОАЖ «Тез пул ўтказиш» хизмати Почта алоқаси хизматларидан фойдаланинг! ТЕЛ.: 237-21-93, 237-16-24. САЙТ: WWW.POCHTA.UZ E-MAIL: OAO@POST.UZ

Хива шаҳри ўзининг тарихий ва меъморий ёдгорликлари билан дунёга машҳур. Айни пайтда шаҳар ҳудудида 102 та меъморий обида сақланиб қолган. Шунингдек, 350 дан зиёд қадимий тураржой бинолари ҳам ана шундай ёдгорликлар сирасига киради. Хиванинг музей-шаҳар деб эътироф этилишининг боиси ҳам шунда.

ЖАҲОН НИГОҲИДАГИ ШАҲАР

Шаҳар ўтмишига доир дастлабки ишончли маълумотлар X асрдан эътиборан араб-форс тилидаги тарихий-жуғрофий манбаларда учрайди. Хусусан, ўша давр солномачиларидан бири ал-Истахрий Хивани ўз даврининг энг йирик 30 та шаҳри рўйхатига киритиб, "Шаҳар Ҳазорасპдан 8 фарсах масофада, Журжония ёки Гурганч (Урганч) йўлида жойлашган" дея қайд қилади. Ал-Мақсидийнинг маълумотларига кўра, Хива билан Ҳазорасп ўртасидаги масофа 10 фарсахдан иборат.

Ёқут Хамавий (XIII аср), Низомиддин Шомий (XIV аср) асарларида Хива карвон йўлида жойлашган шаҳар сифатида тилга олинади. Шунингдек, ушбу шаҳар ҳақида Абдураззоқ Самарқандий ва Мирхонд томонидан ҳам қизиқарли маълумотлар ёзиб қолдирилган.

Ривоятларда айтилишича, Хива шаҳрининг қадимий қисми (ҳозирги "Ичан қалъа" ўрни) саҳродан иборат бўлган. Бу ердан Марвдан Журжония (кўҳна Урганч) томон йўлга чиққан карвонлар ўтган. Буюк Ипак йўлининг тармоғи ҳисобланган мазкур карвон йўлида ичимлик суви сақланадиган "Хивак қудуғи" жойлашган бўлиб, Хива атамаси ушбу қудуқ номидан келиб чиққани тўғрисида айтилади.

Албатта, ушбу тарихий манбалар ва ривоятлар шаҳарнинг ўрта асрлардаги ўтмишига дахлдор. Ўзбекистон Фанлар академияси томонидан 1984-1993 йилларда олиб борилган илмий-тадқиқотлар Хиванинг вужудга келиш тарихига доир асосли маълумотларга эга бўлишимизга хизмат қилди. Хусусан, ушбу даврда ўтказилган археологик қазишмалар натижасида "Ичан қалъа" манзилгоҳининг эрамиздан аввалги V асрда пайдо бўлгани аниқланди. Яъни шаҳар деворлари остидан топилган сопол буюмлар, хом ғиштлар, қалин пахса девор қолдиқлари Хиванинг 2500 ёшда эканини тасдиқлади.

XIX асрга келиб, шаҳар ҳудуди кенгайди. Яъни бу пайтда Хива икки қисмдан — Ичан қалъа шаҳристон (ички шаҳар) ва Дешон қалъаработ

Ифтихор

(ташқи шаҳар)дан иборат, шаҳар теварагида эса ўнлаб қишлоқлар жойлашган эди.

Ичан қалъа шаҳристон ўзига хос яхлит меъморий иншоотлардан иборат бўлиб, баланд пахса девор билан ўралган. Шаҳристоннинг мавжуд тўртта дарвозаси — Ота дарвоза, Полвон дарвоза, Тош дарвоза ва Боғча дарвоза тўрт томонга қаратиб қурилган. Ичан қалъа девор айланасининг узунлиги қарийб 2200 метрга, баландлиги 7-8 метрга, пойдеворининг қалинлиги эса 5-6 метрга тенг. Шаҳристон ҳудуди 26 гектар майдонни эгаллайди.

Дешон қалъа XIX аср ўрталарида вужудга келган. Бу ерда асосан ҳунарманд ва майда савдогарлар, оддий аҳоли истиқомат қилган. 1842 йилда Дешон қалъа атрофи 6250 метр узунликдаги баланд девор билан ўраб олинган. Ушбу деворнинг ўнта дарвозаси бўлган.

Шаҳар ҳудуди XIX асрнинг иккинчи ярмидан бошлаб кенгайиб, шарқий ва шимоли-ғарбий томонга силжий бошлаган. Хива шаҳри аҳолиси сони хусусида турли манбаларда турлича маълумотлар учрайди. Уларни қиёсий ўрганиш натижаларига кўра, шундай хулосага келиш мумкинки, XIX аср ўрталарида Хивада 20 мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилган.

Айни пайтда Хивадаги тарихий обидалар жаҳон маданий ёдгорликлари рўйхатига киритилган. Шаҳардаги меъморий иншоотлар орасида, айниқса, "Ичан қалъа" музей-қўриқхонаси машҳур. Шунингдек, ЮНЕСКОнинг Париж шаҳрида ўтказилган 28-сессиясида Хиванинг жаҳон маданияти ривожидаги роли ва аҳамияти алоҳида таъкидлангани бежиз эмас.

Истиқлол йилларида Хива шаҳридаги тарихий обидаларни қайта таъмирлаш ва асраб-авайлашга алоҳида эътибор қаратилди. Хусусан, Хиванинг 2500 йиллиги муносабати билан шаҳардаги тарихий ёдгорликларнинг салмоқли қисми қайта таъмирланди. Шу билан бирга, ҳозирда Ичан қалъа ҳудудида археологик қазишмалар олиб борилмоқда.

Яна бир эътиборли жиҳати, кейинги йилларда шаҳарга ташриф буюраётган хорижлик сайёҳлар сони ортиб бораяпти. Шундан келиб чиқиб, яқин икки-уч йил давомида Хива ва Урганч шаҳарларида сайёҳлар учун мўлжалланган бир неча замонавий меҳмонхоналарни бунёд этиш ва таъмирлаш, хизмат кўрсатиш даражасини жаҳон андозалари талабига мувофиқлаштириш кўзда тутиляпти.

Мақсудбек АБДУРАСУЛОВ,
«Ичан қалъа» давлат музей-қўриқхонаси ахборот маркази мудири.

Спорт • Sport • Спорт

Кўпчилик "Кичик Олимпиада" дея эътироф этадиган "Умид ниҳоллари" спорт ўйинлари фарғоналик ўқувчилар орасида ҳам тобора оммалашиб бормоқда. Фикримизни мусобақанинг вилоят босқичида 17,5 минг нафардан зиёд бўлғуси олимпиадачилар қатнашганлиги ҳам исботлайди.

ЭНДИ ГУЛИСТОНДА УЧРАШАДИЛАР

Бу борада, айниқса, Фарғона шаҳри ўқувчилари муваффақиятли иштирок этдилар. Улар "Умид ниҳоллари" мусобақасининг Гулистонда бўладиган республика босқичида бадиий ва спорт гимнастикаси, теннис, сузиш ва енгил атлетика бўйича вилоят шарафини ҳимоя қиладилар.

— Мусобақанинг вилоят босқичида муносиб қатнашган ёшларимизни рағбатлантираяпмиз,— дейди Фарғона шаҳар халқ таълими бўлими бошлиғи Муҳаммаджон Хўжаев. — Жумладан, ғолиблар сафидан жой олишга муваффақ бўлган 2-мактаб жамоаси техник воситалар ва DVD плеерлари билан тақдирланди. Шунингдек, яккалик баҳсларда зафар қучган 350 нафар ўқувчига кийим-кечаклар ва эсдалик совғалари берилди.

Таъкидлаш лозимки, 2006 йили Қарши шаҳрида ўтказилган "Умид ниҳоллари" мусобақасида фарғоналик ёш спортчилар 7 тадан олтин ва кумуш ҳамда 20 та бронза медалини қўлга киритган эди. Гулистон шаҳри мезбонлик қиладиган беллашувларда эса медаллар сони бундан ҳам кўпроқ бўлиши кутилаяпти.

Набижон СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҚОИДАНИ БУЗГАННИНГ ЎЗИГА ЗИЁН

Мамлакатимизда транспорт воситалари эгалари ва йўловчиларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини кафолатлашга алоҳида эътибор берилмоқда. Шу маънода, Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига киритилган транспорт воситасини бошқариш чоғида уяли телефондан фойдаланмаслик ҳақидаги меъёр барчамиз учун айни муддао бўлди.

Уловни бошқариш чоғида уяли телефондан фойдаланиш ҳайдовчи ва йўловчиларга, қолаверса, транспорт воситасига шикаст етишига сабабчи бўлиши мумкин. Ҳозирда ушбу меъёр ўзи учун фойдали эканлигини англаган ҳайдовчилар кўпчилик. Бироқ унга барча бирдек амал қилавермайди-да...

Яқинда шаҳар транспортида ушбу меъёр бузилиши билан боғлиқ мулоҳазали воқеанинг гувоҳи бўлдик.

Мулоҳаза

Микроавтобусда бўш ўриндиқ йўқ. Табиийки, кечки тиғиз пайт ҳамма уйга шошилмоқда. Ҳайдовчи буни билгандек, уловни тезлатади. Кутилмаганда унинг уяли телефони жиринглаб қолди. У эса бамайлихотир телефонни бир қўлга олиб, ким биландир гаплаша бошлади. Кулишди, кейин ниманидир муҳокама қилди. Аммо гап бунда эмас. Гап унинг қоидани буза туриб, пинагини бузмаганлигида. Бунинг устига, ҳайдовчи улов тезлигини пасайтиришни хаёлига келтиргани ҳам йўқ.

Қаршимизда пост кўринди. Шу пайтгача ўзини эркин тутиб келаётган ҳайдовчи ҳушёр тортди: "Постга келдим, ўтгандан сўнг ўзим чиқаман" деди-да, телефонни ўчириб, ҳеч нарса бўлмагандек, рулни маҳкамроқ тутди. Аммо ҳушёр ДАН ходими сезиб қолди, шекилли, "Тўхта!" ишорасини берди.

Ҳайдовчи кўрсатилган жойга бориб тўхтади.

— Ҳозиргина йўл қоидасини буздингиз, — деди ДАН ходими.

— Қанақасига? — деди ҳайдовчи елка қисиб.

— Телефонда гаплашиб келаётгандингиз, ўзингизни гўлликка солманг...

— Йўқ, бўлмаган гап! Бу қоидага тўғри келмаслигини яхши биламан.

— Билсангиз, нега гаплашдингиз?

— Гаплашмадим, мана, шунча одам гувоҳ...

ДАН ходими нима дейишини билмай, иккиланиб қолди. Ахир киши "ҳеч нарса қилмадим" деб тониб тургандан кейин қандай қилиб исботлаш мумкин? Бунинг устига, баъзи йўловчилар ҳайдовчини ҳимоя қилишга тушдилар.

...Ҳеч иш чиқмади, ҳужжатлар қайтарилди. Ҳайдовчи жаримадан қутулиб қолганидан хурсанд. Айни пайтда унинг қоидани бузишга бузиб, яна ёлғон гапирганидан заррача хижолат бўлмаганлиги ғалати эди..

То манзилга етгунча хаёлимиздан кечгани шу бўлди: йўловчилар ҳайдовчининг ёнини олмасдан уни огоҳлантиришганда, қонун-қоидаларни ҳурмат қилиш кераклигини талаб қилишганида, балки у тушунармиди, энг камида, келаси сафар қоидани бузишдан олдин ўйлаб кўрармиди...

Дарҳақиқат, ушбу қонун нафақат ҳайдовчи, балки йўловчиларнинг, яъни сизу бизнинг хавфсизлигимизни кўзлаб ишлаб чиқилган. Шундай экан, уни ҳурмат қилишга, тўла ижросини таъминлашга ҳар биримиз масъулмиз! Бу бир кичкина қоида-да, демасдан унга қатъий амал қилиниши учун ҳаракат қилсак, табиийки, у ҳаётимиздан мустаҳкам ўрин олади ҳамда манфаатларимизни ҳимоя қилишга хизмат қилади.

Ахир, қонун-қоиданинг кичкинаси, аҳамиятсизи бўлмайди, шундай эмасми?..

З. ХУДОЙШУКУРОВ.

— Лолақизғалдоқларимиз сизлар учун...

Хурсандбек АРАББОЕВ олган сурат.

ОБ-ҲАВО

(29 апрель)

Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти. Ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Кечаси ва эрталаб туман тушади. Ҳарорат тунда 3-8 даража илиқ, кундузи 20-25 даража иссиқ бўлади.

Бухоро ва Навоий вилоятлари. Ёғингарчилик кутилмайди. Туман тушади. Кечаси 3-8 даража илиқ, кундузи 18-23 даража иссиқ бўлади.

Самарқанд, Жиззах ҳамда Сирдарё вилоятлари. Ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик кузатилмайди. Кечаси ва эрталаб туман тушади. Ҳарорат тунда 3-8 даража илиқ, кундузи 18-23 даража иссиқ бўлади.

Тошкент вилояти. Ёғингарчилик бўлмайди. Туман тушади. Кечаси 3-8 даража илиқ, кундузи 18-23 даража иссиқ бўлади.

Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятлари. Ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик кутилмайди. Туман тушади. Кечаси 6-11 даража илиқ, кундузи 20-25 даража иссиқ бўлади.

Андижон, Наманган ҳамда Фарғона вилоятлари. Ёғингарчилик кузатилмайди. Кечаси ва эрталаб туман тушади. Тунда 5-10 даража илиқ, кундузи 18-23 даража иссиқ бўлади.

Тошкент шаҳри. Ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Ҳарорат тунда 3-5 даража илиқ, кундузи 20-22 даража иссиқ бўлади.

«Ўзгидромет» маълумотлари асосида тайёрланди.

Самарқанд шаҳрида жойлашган Алишер Навоий номидаги марказий истироҳат боғида ўқувчи-ёшлар ўртасида "Гуллар ва қушлар" байрамининг вилоят босқичи ўтказилди.

ГУЛЛАР ВА ҚУШЛАР БАЙРАМИ

Унда вилоятнинг барча туман ва шаҳарларидан келган ёш табиатсеварлар ўзлари парваришлаётган гуллар ва қушларни намойиш этишди.

Ҳакамлар ҳайъати ўқувчи-ёшлар иқтидорларини тўрт йўналиш бўйича баҳолашди. Унга кўра, биринчи ўринни эгаллаган Каттақўрғон, Пастдарғом, Пайариқ ва Оқдарё туманлари ўқувчилари танловнинг республика босқичида қатнашадиган бўлдилар.

А. САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Кучлар Бокуда синалади

Хабарингиз бор, футбол бўйича ёшлар (U-20) ўртасидаги навбатдаги жаҳон чемпионатига шу йилнинг 24 сентябрь — 16 октябрь кунлари Миср давлати мезбонлик қилади.

Мундиалда Аҳмад Убайдуллаев бошчилигидаги Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси ҳам иштирок этади. Ҳамюртларимиз "D" гуруҳида Гана, Уругвай ва Англия терма жамоалари билан кейинги босқичга чиқиш учун кураш олиб борадилар.

ЎФФ матбуот хизматидан олинган хабарда айтилишича, чемпионатга тайёргарлик кўраётган Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси 20 май куни Бокуда озарбойжонлик тенгдошлари билан ўртоқлик учрашуви ўтказади.

Саралаш босқичи

Тошкент вилояти, Хонобод қишлоғидаги "Жокей" клубида конкур бўйича жаҳон кубогининг анъанавий биринчи саралаш босқич мусобақалари бўлиб ўтди.

Унда Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистондан жами 30 нафар чавандоз иштирок этди. Мусобақа якунида Бекзод Қурбонов, Шуҳрат Сафаров (Ўзбекистон), Ольга Сорокина, Андрей Шалохин (Қирғизистон)лар турли йўналишлар бўйича биринчи ўринни қўлга киритдилар.

Жаҳон кубогининг иккинчи саралаш босқичи Олмаота (Қозоғистон) шаҳрида ўтказилади.

Акробатлар беллашуви

Жорий йилда спорт акробатикаси бўйича терма жамоамиз аъзолари бир қатор муҳим халқаро мусобақаларда юртимиз шарафини ҳимоя қилишади.

Куни кеча пойтахтимиздаги "Универсал" спорт мажмуасида якунланган Ўзбекистон биринчилиги ана шу нуфузли турнирлар олдидан вакилларимизни яна бир бор синовдан ўтказди. Унда Тошкент шаҳри, Фарғона, Андижон, Наманган, Самарқанд ва Тошкент вилоятлари жамоалари етти гуруҳга бўлинган ҳолда баҳслашдилар.

Биринчиликда пойтахтимизнинг Мирзо Улуғбек туманидаги 4-ихтисослаштирилган болалар ва ўсмирлар Олимпия захиралари спорт мактаби акробатлари муваффақиятли иштирок этдилар. Мактаб тарбияланувчиларидан Александра Сергиенко ва Диана Жабборовалар совриндорлар сафидан жой олишди.

— Мактабимизда ёшларнинг спорт билан шуғулланишлари учун барча шароит яратилган, — дейди мураббий Анна Сергиенко. — Бу соҳада эришилаётган натижалар ҳам йилдан-йилга яхшиланиб бораётир. Мана, икки йилдирки, "Апартак" компанияси мусобақаларда иштирок этиш, спорт жиҳозлари сотиб олишда бизга яқиндан ёрдам бераяпти. Ҳозир шу йил май ойида бўлиб ўтадиган мамлакат кубоги мусобақаларига тайёргарлик кўрмоқдамиз.

З. ЖОНИБЕКОВ.
Ҳ. ПАЙДОЕВ олган сурат.

ИНФЕКЦИЯ ЙЎЛИГА МУСТАҲКАМ ТЎСИҚ ҚЎЙИЛДИ

Оммавий ахборот воситалари маълумотларига кўра, Мексика пойтахти Мехикода янги респиратор касаллиги — "чўчқа гриппи" тарқалгани кузатилмоқда ва у баъзи ҳолларда одамлар ўлимига сабаб бўлмоқда. АҚШ, Канада, Бразилия, Янги Зеландия, Исроил ва Ғарбий Европанинг қатор мамлакатларида ҳам бу касалликка чалиниш ҳолатлари аниқланган. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти мазкур касалликни "соғлиқни сақлашга халқаро даражада хавф соладиган грипп тури» деб эълон қилди. ЎзА мухбири Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари, Бош давлат санитария врачи Бахтиёр НИЁЗМАТОВдан мамлакатимизда ушбу хавфли инфекциянинг ҳудудимизга кириб келиши ҳамда тарқалишига йўл қўймаслик мақсадида қандай чоралар кўрилаётгани ҳақида гапириб беришни илтимос қилди.

— Ўзбекистонда аҳоли саломатлиги ҳақида ғамхўрлик қилиш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан ҳисобланади, — деди Б.Ниёзматов. — Бу борада турли касалликлар, биринчи навбатда, юқумли касалликларнинг олдини олишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Мамлакатимиз соғлиқни сақлаш тизимида ҳар қандай инфекция йўлига мустаҳкам тўсиқ қўйиш, жумладан, унинг республикамиз ташқарисидан кириб келишининг олдини олиш мақсадида ишлаб чиқилган комплекс чора-тадбирлар амалда ўзининг самарадорлигини бир неча бор исботлади. Сайёрамизнинг турли минтақаларида вақти-вақти билан қайд этилаётган «парранда гриппи» ва бошқа хавфли юқумли касалликларнинг олди олингани бунга яққол мисол бўла олади.

Бугун кўплаб давлатлар билан ҳаво ва ер усти транспорти орқали тўғридан-тўғри қатновлар амалга оширилмоқда, республикамизга минглаб турдаги маҳсулотлар олиб келинмоқда. Бу эса давлат санитария ва эпидемиология назорати хизмати ходимларидан ўта ҳушёрликни талаб қилади. Чунки фақат респираторли юқумли касалликларни қўзғатувчиларнинг ўзи бир неча юзтага етади. H1N1 гриппининг янги штамми ҳам шулар жумласидандир. Хорижлик мутахассислар томонидан ўтказилган тадқиқотлар шуни кўрсатадики, бу навбатдаги вирус-мутант бўлиб, у таркибида парранда, чўчқа ва инсон гриппи генлари бўлган гибрид ҳисобланади. Янги вирусни юқтирган одамда оддий гриппга ўхшаш ташқи белгилар пайдо бўлиши мумкин. Аммо у қатор ҳолларда ниҳоятда оғир асоратлар, шу жумладан, захарли пневмонияга сабаб бўлиши мумкин. Ушбу касаллик ҳаво-томчи орқали, яъни йўталганда, аксирганда, маиший алоқа йўли, масалан, умумий идиш ва гигиена воситаларидан фойдаланилганда юқади.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан янги респираторли инфекция профилактикаси ва унинг республикамизга кириб келишининг олдини олиш бўйича алоҳида ишлар режаси тузилди. Бу борада мониторингни амалга ошириш учун республика штаби ташкил этилди ва унга юқори малакали мутахассислар жалб этилди. Мамлакатимизнинг барча ҳудудларида тиббиёт ходимлари учун семинар-тренинглар ташкил қилинди. Вилоятлар ва пойтахтимиздаги вирусология лабораториялари бугун «чўчқа гриппи» қўзғатувчисини ўз вақтида аниқлаш учун зарур ташхис қўйиш воситаларига эга. Касалликни юқтирганликда гумон қилинган беморлар мажбурий тартибда юқумли касалликлар шифохоналарида тайёрлаб қўйилган алоҳида палатага жойлаштирилади. Бунинг учун зарур миқдорда гриппга қарши, аломатларни йўқотадиган ва дезинфекцияловчи препаратлар, шунингдек, тиббиёт ходимлари учун индивидуал ҳимоя воситалари мавжуд. Бундан ташқари, одамлар гавжум жойларда, транспорт, болалар боғчалари, ўқув юртларида профилактика ва дезинфекция ишлари кучайтирилди.

Аммо ҳозирги энг асосий вазифа – бу, сўзсиз, ушбу инфекция бўйича эпидемик вазият ёмон бўлган мамлакатлардан «чўчқа гриппи» кириб келиши хавфининг олдини олишдир. Давлат чегараларимиз кесишган жойларда, жумладан, аэропортлар ва темир йўл бекатларида санитария-назорат пунктлари ишлаб турибди. Ушбу пунктлар, биринчи навбатда, халқаро аэропортларда жойлашган пунктлар эпидемияга қарши назоратни кучайтириш мақсадида қўшимча махсус асбоблар ва дезинфекция воситалари билан таъминланди.

Аҳоли ўртасида санитария-маърифат йўналишидаги ишларга катта эътибор қаратилмоқда, маҳаллалар, ўқув юртлари, корхоналарда мутахассислар билан учрашувлар ўтказилмоқда. Бундан ташқари, респиратор касалликларининг олдини олиш чоралари тушунтирилган плакатлар, рисолалар чоп этилди. Одамлар соғлом турмуш тарзи ҳар қандай инфекцияга қарши энг яхши ҳимоя эканини яхши билиши даркор.

Айни пайтда шуни таъкидлаш керакки, мамлакатимизда грипп инфекциялари бўйича эпидемик вазият яхши бўлишига қарамай, хотиржамликка берилмаслик лозим. Бу борада Республика эпидемияга қарши курашиш фавқулодда комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда дунёда «чўчқа гриппи» пандемияси пайдо бўлиши хавфи билан боғлиқ вазият муҳокама этилди. Вазирликлар ва идоралар раҳбарларининг ушбу инфекциянинг мамлакатимиз ҳудудига кириб келишининг олдини олиш бўйича ўтказилаётган тадбирлар ҳақидаги ҳисоботлари тингланди, бу йўналишдаги ишларни кучайтиришга доир комплекс чора-тадбирлар белгиланди.

ЎзА мухбири
А. ИВАНОВА
ёзиб олди.

«Ўзбекистон почтаси» ОАЖ
1992-2008 йилларда чиқарилган Ўзбекистоннинг мавзули ва йиллик почта маркалари, блок ва кичик варақларни, кляссер ва буклетларга жойлаштирилган марка тўпламларини тақдим этади.
ТЕЛ. 233-70-33. ФАКС 236-36-48. САЙТ: WWW.POCHTA.UZ E-MAIL: OAO@POST.UZ

Халқ сўзи
Народное слово
МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 356. 46280 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 233-52-55;
Котибият 233-10-28; Эълонлар 236-09-25.
ISSN 2010-8788

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда операторлар Жамшед Тоғаев ва Муҳаммадали Бегмуратов томонидан саҳифаланди.
т -Тижорат материали

МАНЗИЛИМИЗ:
100000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — И. Ўтбосаров.
Навбатчи — М. Охунова.
Мусаҳҳих — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎзА якуни — 22.35 Топширилди — 00.20 7 8